ПРОМІНЬ

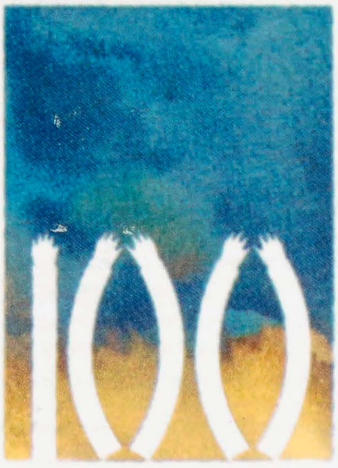

ЛІТТЯ

1891 ▪ 1991
1892 ▪ 1992

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 7 — 8 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1991 No. 7 — 8 JULY-AUGUST 1991

ПРОМІНЬ

Ч. 7 — 8 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1991 РІК XXXII

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць
Редагує Редакційна Колегія, редактор — Олена Гринь
Адміністратор і англомовний редактор —
Маруся Тарнавецька-Зурек

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Річна передплата в Канаді $17.00
Передплата до інших країн $20.00
Одно число ..... $ 2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

VOL. XXXII JULY-AUGUST No. 7 — 8

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee, Editor — Olena Hryn
Administrator and English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Subscription in Canada $17.00
Other countries $20.00
Single copy ..... $ 2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

ЗМІСТ

Галина Мельник-Марко — В сторіччя поселення українців в Канаді 1
Провінційний з'їзд СУС на Манітобу 1
Конґрес Українців Канади — Століття українського поселення в Канаді 2
„Дар Евдотеї" в видавництві *Смолоскип* 3
Савеля Стечишинх — Шкільні дні в минулому 4
120-ліття Манітоби 5
Куток порад 6
Комітет Українок Канади — на 100-ліття поселення українців у Канаді 7
Ганна Дущак 7
Яірад — Річне свято Лесі Українки 8
Лариса Мурович — Вірші 9
Запрошуємо до Прилук 10
Петро Карпенко-Криниця — Є країна 11
Віра Смерека — Святиня над Десною 12
Ірина Лапчак — Забуте мистецтво 14
Нашим дітям 21
Громадська хроніка
Вісті з Лондону, Онт. 23
Транскона, Ман. 24
Відділ ім. Марії Маркович (Канора, Саск.) 25
Відділ ім. Лесі Українки (Вінніпеґ, Ман.) 26
Відділ ім. кн. Ольги (Торонто, Онт.) 27
75 років з дня народження Марії Доналд 27
Лариса Мурович — По-біблійному 27
Квіти незабутнім 28
Бл. пам'яті Анна Галик 29
Бл. пам'яті Володимир Сабат 29
Нашим дітям 30
Листи читачів 32

CONTENTS

Helen Raycheba: Ecology Convenorship 1989-1991 17
Introducing Marusia Tarnawecka-Zurek 19
Koshetz Choir Week-end 21
Donations to Promin Press Fund ... inside back cover

На першій сторінці обкладинки — 100-ліття українців у Канаді
На третій сторінці обкладинки — Пресфонд.
На четвертій сторінці обкладинки — видання, які можна набути в централі Союзу Українок Канади

Second Class Mail Registration Number 1925
International Standard Serial Number ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

Галина Мельник-Марко

В СТОРІЧЧЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ

Чи ми йдемо слідами наших провідників-піонерів? Наші Канадські піонери, яких цього року ми вшановуємо, промощували нам шлях до постійного розвитку українського життя в діяспорі, своїм дітям вкорінили любов до своєї пра-батьківщини, виховали синів і дочок, що займали і займають головні пости в федеральному й провінційному урядах, де вони можуть поширювати правду про українську справу і боронити її.

З великими жертвами і трудом наші піонери розбудували громади, школи, церкви, інститути, бібліотеки, музеї, що тепер стали нашою гордістю. Вони залишили нам свій заповіт і відповідальність: **виховати наших нащадків на свідомих українців.**

Вони були герої й героїні, що з великою відданістю несли високо свій смолоскип і передали його своїм дітям, щоб під полум'ям цього смолоскипа ширили національну свідомість серед свого народу в Канаді.

Чи ми є свідомі того, що відповідальність за наше майбутнє лежить на наших плечах? Чи ми практуємо постанови наших організацій розвивати свідомість і любов до своєї української спадщини? Чи ми стараємося бути на сторожі вживання української мови вдома, на зборах і в церкві? Чи ми свідомі того, що коли мова завмирає тоді завмирає і наша будучина? Чи ми знаємо, що в Україні постійно йде боротьба за рідну мову, і що розвиток української мови тут допоможе добитися права панування рідної мови на рідних землях?

Розбудім у нашій молоді запал, той ентузіязм, ту **обов'язковість** зберігати свою рідну спадщину для дальшого самозбереження.

Сьогодні наші діти розбігаються в різні сторони і обставини не такі, як було колись. І яка б доля не стелилась нашим дітям, ми мусимо подбати, щоб вони знали з якого коріння вони вийшли і щоб вони були оборонцями та амбасадорами українського народу і його культури. Наша відповідальність заставляє нас дбати, щоб молодь на загубилася й не потонула в асиміляції, щоб вона не вирекалася ідеалів своїх предків, а щоб сповнювала історичну місію свого народу в діяспорі й в Україні. **Від свідомих батьків будуть свідомі діти!**

Поради батькам:

Плекаймо й поширюймо ідею, яка розбудувала наше суспільство: **Самопошану, Самодіяльність, Самостійність.**

Даваймо нашій молоді напрямні на курсах провідництва.

Заохочуймо нашу молодь брати участь разом з нами в нашому культурно-громадському та церковному житті.

Не поширюймо критику та песимізм і незадоволення в громаді, бо це знеохочує і відвертає нашу молодь від спільної праці в суспільному житті.

Зберігаймо і плекаймо **вдома, в громаді і в церкві** всі цінності українського народу!

Пам'ятаймо, що заповіт Тараса Шевченка — це наш заповіт!

Читаймо вголос для всієї родини новинки з українського життя діяспори й України.

Посилаймо в Україну: молитовники, підручники, букварі, наші журнали та ноти церковних пісень.

Висилаймо наших дітей в Україну, щоб запізналися з її пам'ятками, музеями, та побачили чудову українську архітектуру наших церков. Нехай у наших дітей пробудиться гордість, що належать до славного українського роду, багатого на культуру з сивої давнини.

ПРОВІНЦІЙНИЙ З'ЇЗД СУС НА МАНІТОБУ

Провінційний з'їзд Союзу Українок Канади (С.У.К.) разом з ТУС (Т.П.У.К.) і СУМК відбудеться в днях 25, 26 і 27 жовтня в Вінніпезі.

Провінційна екзекутива СУК на Манітобу запрошує все своє членство всіх відділів і прихильників до участі в цьому з'їзді.

Важливі питання нашої організації мусять бути вирішені на наших спільних нарадах.

За Провінційну Екзекутиву С.У.К. На Манітобу,

С. Бейзик — голова

Р. Байдак — кореспондентка

СТОЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В КАНАДІ

Познайомимось з програмою святкувань — 100 річчя українського поселення в Канаді, пропонованою Конґресом Українців Канади.

Св'яткуйте з нами перше століття українців в Канаді! Комісія Століття українців Канади при Конґресі українців Канади до святкування запрошує не тільки українців, але всіх канадців. Ця надзвичайна річниця має за свою ціль вшанувати й спом'янути минуле, відзначити сучасне та глянути в майбутнє. Від серпня 1991-го р. до жовтня 1992-го р. відбудеться багато різних імпрез, проєктів і програм — все-канадських, провінційних, місцевих, організаційних, громадських та особистих.

Це буде нагода відзначити столітній вклад українських канадців в життя Канади — в її аґрономію, індустрію, культуру, торгівлю, політику, мистецтво, спорт, релігію, освіту, здоров'я, право та військові сили. Святкування відзначать та вшанують ті одиниці, події й організації, які вложили важливий вклад в історію, розвиток і культуру українців у Канаді. Ці святкування вшанують минуле століття солідною підготовкою на майбутнє.

Офіційне відкриття відбудеться в Едмонтоні та околицях в днях 29-го серпня — 1-го вересня 1991-го р. Це до Алберти, до місцевості Една Стар, прибули перші поселенці Іван Пилипів і Василь Елиняк.

Першого липня відбудеться інсценізація висадки українських іміґрантів на канадську землю. Це відбудеться в м. Галіфакс, (Нова Шкошія) в рамках з'їзду Федерації клюбів професіоналістів і підприємців. Офіційне закриття столітніх святкувань збігається із Конґресом Українців Канади 10 — 12-го жовтня 1992-го р. в Вінніпезі. В час Конґресу також відбудеться Конґрес молоді.

Інші все-канадські імпрези.

Святкування Дня Канади 1-го липня 1992 р.: організоване відзначення сторіччя різними міськими та провінційними відділами.

Відкриття пам'ятника поселенцям в Оттаві, столиці Канади. (Це подарунок Канаді від української громади).

Столітня поштова марка, яка буде видана канадською поштою серією 4-ох марок з нагоди Століття. На марках — репродукції картин відомого маляра Василя Курилика. Перший випуск марок заплянований на час офіційного відкриття святкувань Століття в Едмонтоні в серпні 1991-го року.

Матеріял на дослідження родин буде розданий всім канадським школярам. Досліджуючи своє походження і вклад своєї родини в життя Канади, вони зрозуміють великий і специфічний вклад українських іміґрантів.

Прихід з фундації століття українців Канади підтримуватиме студії, вишкіл та виступи молодих українців в Україні і Канаді.

Фонд концертових і драматичних творів замовлятиме твори українських мистців і композиторів. Цей фонд довгостроковий, не тільки на час столітніх святкувань. Цей рік започаткує громадську підтримку творчого мистецтва і допоможе талановитим українським та українсько-кандським мистцям розвивати та виставляти свої твори.

Програма відзначень приймає номінації на відзначення 100 українців (живих і покійних), які внесли важливий тривалий вклад в історію і культуру українців в Канаді. Особлива церемонія відзначення заплянована. Канадська та провінційні комісії століття приймають номінації до 30-го червня 1991-го р.

Ліс Століття в пам'ять піонерів, які корчували ліси і прочищували прерії Канади.Будуть саджені паростки дерев по різних важливих місцях (при ратушах, леґіслятурах, університетах, державних парках, і т.п.).

Конґрес Молоді Канади відбудеться в час Конґресу українців Канади в жовтні 1992-го р.

Студентський обмін між українськими студентами Канади і України.

Релігійні проєкти на відзначення століття включають симпозіюм на тему „Вклад української католицької церкви в століття поселення Канади", концерт української літурґічної музики, соборний релігійний здвиг молоді та релігійні виставки.

Заплянновано багаті мистецькі виставки по Канаді.

Скарби України (виставка організована Українським Музеєм Канади) Виставить в Канаді цінні історичні та археологічні скарби із різних музеїв України. Експонати включають скарби із праісторії України (палеоліт і неоліт), релігійні скарби з 10-го по 18-е століття (м.і. ікони та Острозька Біблія), скарби козаччини та мистецтво з 18 — 19-го ст. (картини і рукописи). Виставка буде головною виставкою Онтарійського королівського музею. Виставка також подорожуватиме до кількох інших головних музеїв Канади.

Жнива мрій (виставка організована Осередком української культури і освіти). Мандрівна виставка зобразить розвиток української громади в Канаді від 1891-го р. Буде одна велика виставка в Осередку та в більших музеях Канади (Ванкувер, Саскатун). Осібна менша виставка в різних менших приміщеннях.

Сто років українського життя в Канаді виставка Державного Архіву Канади. Мандрівна виставка про головні хвилі укрїнської іміґрації до Канади буде відкрита в Оттаві Ґубернатором Канади Р. Гнатишином. Ця виставка подорожуватиме о різних міст Канади.

Сто років українського канадського мистецтва подорожуватиме по різних галереях Канади.

500 літ українського малярства — велика виставка малярства з України, організована Вінніпезькою мистецькою ґалерею. Понад сто ікон, портретів та картин від 15-го до ранньго 20-го століття позичені Державним музеєм українського мистецтва в Києві. Виставка буде в Вінніпезі та двох інших містах.

Ретроспективна виставка картин славного канадського маляра *В. Курилика* буде виставлена в різних містах України.

На державній станції СБС заплянована телевізійна програма-драматизація про століття поселення українців в Канаді.

Заплянованo ще багато різних проєктів та імпрез. Просимо звертатися до провінційних комісій святкувань або до все-канадської Комісії Століття Українців Канади:

456 Main Street, Suite 204
Winnipeg, Manitoba, R3B 1B6
Tel: (204) 943-4860 Fax: (204) 947-3882

———————

„ДАР ЕВДОТЕЇ" ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

В ВИДАВНИЦТВІ СМОЛОСКИП

Тут в українському незалежному видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор, Мд., вийшли два томи спогадів відомої української письменниці Докії Гуменної — „Дар Евдотеї".

Спогади написані в мемуарному жанрі. Вони охоплюють майже пів століття — 1904-1941 роки.

Новий твір Докії Гуменної поділяється на два томи. Перший том (306 стор.) „Київські кручі" складається з трьох частин — „Жашківські четверги", „Ставищанська розкіш" і „Мрія, що зветься Київ". В цьому томі авторка змальовує прагнення молодого покоління до освіти та шукання нових доріг, хоч би й у несприятливих на той час умовах — вибух Першої світової війни, революція, українські визвольні змагання. Прагнення молодого покоління, а в тому й Докії Гуменної, відбуваються на загальному тлі, у рамках історичних переворотів, переважно у Києві, що й видно з назви розділів.

Другий том „Жар і крига" (346 Стор.) складається теж з трьох частин — „Мрія, що зветься література", „Харківські вітрюги", „Мої примітивні родичі". У цьому томі авторка розповідає про успіхи й невдачі молодої адептки, несміливої дівчини у літературному середовищі 1920-их років. Все виливається у розгром її перших спроб. Результат — вигнання з оклиць літератури за те, що посміла торкнутися заборонених тем — зубожіння села, голод, русифікація. Відрух авторки і її ґенерації — шукання виходу з духовної кастрації, що на неї було присуджене молоде покоління. У цьому томі авторка представляє духовну самооборону молоді на тлі і в сфері останніх передвоєнних років.

Мов на екрані, в книзі проходять визначні постаті літературного життя України 1920-30-их років, з якими зустрічалася чи співпрацювала Докія Гуменна — С. Пилипенко, Д. Загул, Г. Косинка, Д. Фальківський, Є. Плужник, Б. Давиденко-Давидович, Я. Савченко, Г. Косяченко, Я. Качура, А. Турчинська, В. Ґжицький, Л. Смілянський, М. Рильський, В. Сосюра, М. Івченко, І. Багряний, М. Хвильовий та багато інших.

Д. Гуменна згадує у спогадах хвилини радості й смутку, пише про перші літературні спроби й про погроми, які їй влаштовували. Про одні письменницькі збори, вона пише:

„...Дивляться на мене, як на звіра в зоопарку. Я сиджу, зціпивши зуби — де подітися? Встати й вийти? Ні, слухати треба! Я прилипла до стільця, не можу поворухнутися. Головне ж, я не почуваю себе винною ні в чому, за що мене тут судять. Що за дика лявіна наклепів суне на мене й заливає!"

До обидвох томів спогадів додано з архіву Д. Гуменної світлини й фотокопії деяких документів які збереглися в неї.

Мистецьке оформлення спогадів виконав Олесь Тимошенко.

Ціна обидвох . томів 35 ам. дол. (з поштовою оплатою) або 41.25 кан. дол.

Розповсюдженням спогадів Д. Гуменної займається Украпринт. Всі замовлення проситься слати на адресу:
Ukraprint, P.O. Box 304, Woodstock, MD 21163, U.S.A.

Савеля Стечишин

ШКІЛЬНІ ДНІ В МИНУЛОМУ

У століття поселення українців у Канаді наші думки зовсім природно повертаються до минулих днів. особливе місце в спогадах займають державні народні школи в українських поселеннях у прерійних провінціях Канади. Народні школи на фармах і в містечках, що були під проводом українських учителів, відограли велику ролю в розвитку українського життя.

Життя все приносить зміни. Зайшли зміни і в шкільництві. Позникали з краєвиду в українських поселеннях добре знані шкільні будинки, що ще так недавно стояли, як живі свідки піонерства й розбудови місцевого суспільного життя.

Служили вони не тільки потребам елементарної освіти, а теж були вони першими культурно-освітніми осередками, де відбувалися громадські збори, проби співу, концерти тощо, доки не побудовано народніх домів.

Звичайно українські поселенці, чи то з туги за рідним краєм, чи з патріотизму, давали своїм місцевим школам українські назви, а це овіювало цілу околицю своєрідним характером. Наприклад, школи довкола містечка Кридор у Саскачевані мали такі назви: Україна, Січ, Запороже, Збараж, Угринів, Орлів, а далі на південь була школа Русь. Знову школи в околицях Сейнт Джулієн, Альвена називалися: Коломия, Городенка, Снятин, Ланівці, Сокаль, Борщів, Карпатія, Полтава, Київ.

І так було скрізь, де осідали масами українські поселенці. До шкіл наймали українських учителів вихованців наших виховних Інститутів. Вони розуміли потреби українського життя і навчали дітей українського письма та історії свого народу. Ці додаткові обов'язки вони виконували безплатно кожного дня після урядових шкільних годин. Займалися вони громадською працею своєї місцевості без цента винагородження. То були справжні громадські діячі, що своєю відданою працею допомогли розбудувати культурно-освітнє життя в своїй місцевості, і виховали кадри національно-свідомої української інтеліґенції в Канаді.

Але ті часи вже проминули. Немає й тих перших шкіл. Проковтнули їх великі центральні шкільні округи, що об'єднали кілька шкільних округів в одну велику кількакласову школу, до якої транспорт учнів з віддалених місцевостей забезпечений шкільним автобусом. Велика це зміна.

Дивлячись на сучасні шкільні будинки, розкішні, вигідні, огріті центральним огріванням й устаткковані до найменших подробиць, мимоволі в очі впадають великі різниці й зміни в порівнанні з тим, що було.

Давніше шкільний рік у фармерських околицях починався не на початку вересня, як маємо тепер, а переважно аж під весну в квітні або березні і закінчувався пізно в осені різдвяним концертом, більша частина програми якого складалася з українських точок. Це було офіційне закінчення шкільного року. Дуже часто учителі доповнювали свою освіту під час зимових вакацій, а весною знову поверталися до праці в своїх школах. Не одні таким способом оплачували свою університетську освіту.

Суворі зими в прерійних провінціях подиктували потребу скоротити зимовий термін навчання в школах. Чомусь давніше було далеко зимніше ніж тепер. Не було в тих часах добрих доріг, а про моторовий транспорт нікому й не снилося. Учні снігами бродили до школи, кому було ближче, а з дальших домів привозили дітей кіньми і приїздили по них по закінченні науки. Обід діти приносили у бляшаних так званих „динерках" і, заки дійшли до школи, харчі замерзали на камінь.

Не було колись центрального огрівання в школах, а тільки круглий як бочка огрівач, що стояв у кутку. Дуже часто вчитель, якщо мешкав у хатині біля школи, виконував обов'язки сторожа і розпалював дровами огрівачі, або хтось із старших хлопців це робив. Вихолоджена нічним морозом школа нагрівалася аж десь коло полудня.

Звичайно учні скопичувалися біля огрівача, розставляли поблизу свої „динерки" з примерзлим обідом, а під огрівачем клали засніжені мокрі рукавиці. Траплялося, що через поспіх або спізнення чиясь „динерка" залишилася в сінях і приходилося їсти замерзлий хліб.

Майже в кожній школі був великий стінний годинник з маятником. В морозні дні він замерзав, не діяв, аж доки не потепліло в клясі. Навіть і тоді він часом бунтувався, припиняв свій рух, і треба було комусь з учнів стояти на кріслі біля годинника і ритмічно погойдувати маятником, а це, звичайно, викликало сміх і веселий настрій в клясі.

Весняні й літні дні належали до найприємніших. Ідучи до школи вузькими польовими стежками, або так званими індіянськими доріжками, діти раділи співом польового жайворонка, наслідували його голос, слухали як жаби перекликаються, опинялися при озерцях, де в очеретах дикі качки розводили свої гнізда, збирали при дорозі весняні квіти й приносили їх оберемками до школи. Знову літо обдаровувало своїми приманами — соковиті дикі суниці, малини, саскатуни та інші овочі, яких давніше ніде не бракувало. Така розкіш!

Скільки було романтики, живої історії, близького життя з природою. Сучасні діти, що їдуть до школи автобусом, позбавлені цікавих пригодницьких переживань, пов'язаних з природою. Не одним дітям приходилося мандрувати по три чотири милі, але це не справляло ніяких труднощів. Звичайно польові стежки з окремих домів вели до великої дороги, де діти стрічалися й гуртом прямували до школи, співаючи й галасуючи.

Давніше нищення суслів належало до шкільного проєкту. Сусли були великими шкідниками збіжжя на полі, тому видано наказ нищити їх безпощадно, і муніципали платили цента за суслів хвостик. Учні вганяли за сусликами. доки не загнали їх в нору, а тоді вливали туди води. Нещасний мокрий суслик вилазив і його дрючком вбивали. Не належало це до приємностей, але така була потреба. Звичайно між хлопцями велися змагання, хто придбав найбільше хвостиків. Муніципали давали нагороди за найкращі успіхи.

Не було тоді так багато розваг для дітей в школі, як маємо сьогодні і шкільна бібліотека допомагала заповнити вільний час. Діти радо читали книжки, а при кінці тижня позичали додому. Де був дбайливий учитель, він заохочував дітей читати українські книжки і позичав їх зі своєї бібліотеки, а попри дітей і батьки їх читали. особливо захоплювали дітей історичні оповідання Андрія Чайковського, на які все був великий попит.

Проминули ті давні шкільні дні. Остались тільки спомини!

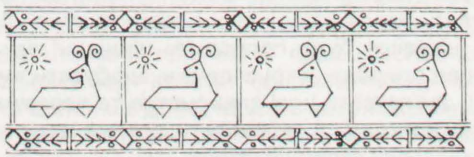

120—ЛІТТЯ МАНІТОБИ

Святкуючи 100-ліття українського поселення в Канаді, ми мусимо бути свідомі й того, що ми належимо до одних з перших поселенців-засновників цієї країни.

Тільки минулого року Манітоба відзначила своє 120-ти ліття від часу заснування провінції. Це сталося 12-го травня 1970 року, коли парлямент Канади на основі закону про конституцію 1876 року оформив окрему провінцію з окремим урядом — Манітобу. Найбільше заселена південна частина Манітоби. Тут її столиця Вінніпеґ. В Манітобі живе багато українців (12% населення). Вінніпеґ є „столиця" українців в Канаді. Тут маємо Консисторії Церков, Комітет Українців Канади (від 1940 року), що тепер переіменований на Конґрес Українців Канади. В південній частині знаходиться місто Брендон, яке тепер дуже розростається і де також живе багато українців. На північ ще є такі міста, як Сван Рівер, Вінніпеґозіс, Роблин, Дафин, а ще дальше на півночі Манітоби — Томсон, Флин Флон, Де Па, Снов Лейк і Линн Лейк. В усіх цих містах можна зустріти українців — одних з перших поселенців Манітоби.

Далека північ ще не заселена. Це ледяні і болотисті простори, де є багато озер і голих скель, велика тундра. Тут є мінеральні багатства, ліс. Ми живемо в багатій країні тож подякуємо Богу, щоб це багатство пішло на користь нашій країні і всьому людству!

О.Г.

К У Т О К П О Р А Д

Шановна Пані Любомиро!

З великою приємністю й зацікавленням прочитую Ваші „виховні кутки" і хвалю наші Жіночі Журнали, що приділяють місце таким важливим питанням, на які Ви даєте відповіді. І щораз більше переконуюсь, що саме Ви зможете помогти і моєму питанню.

Йде літо і молодь (оця „надцятилітня") починає гарячково складати вакаційні пляни. Очевидно ми, батьки, складаємо нишком і свої. Розшукували вже інформації про цьогорічні молодечі табори, а, дещо несміливо, і про „Дзвін 91". Якщо нам було б „надцять", сумнівів не було б. Але це не про нас ідеться. Наші діти, коли дійшло до першої „конкретної" розмови, влаштували нам несподіванку: син хоче працювати на бензиновій станції, дочка ... продавати ковбаски в розваговому парку. Питаю: „Хіба ж ми з татом не дамо вам усього, що вам потрібне?!" І ось почули: „Ви дасте нам те, що потрібне нам, а ми хочемо грошей на те, чого ми хочемо". От маєте „віз і перевіз", і відповідно напружену ситуацію в хаті. І що гірше, турбуємося у скільки то ще наших домах тепер подібна „ситуація"?! То ж молоде росте із дня на день, треба користати їй з кожної нагоди, щоб вийти в люди, щоб стати більш вартісною людиною, а вони збираються проводити місяці на одноманітній, нецікавій роботі та ще й хто знає, в якому товаристві. Журимося, турбуємося і ... уповаємо на Вашу добру і влучну, як завжди, пораду. Якщо вже не нам, то іншим батькам, нашим „товаришам недолі" станьте в допомозі.

Лариса

Дорога Пані Ларисо!

Хотіла подати коротку рецепту для розв'язки вашої проблеми, однак важко, бо в ній наглядним є два аспекти до розгляду.

Перший відноситься до роздвоєної фази адолесцентів з поривами до „усамостійнення", що по суті є складним періодом дозрівання. Батьки повинні розуміти і респектувати прояви самостійного плянування та поведінки підлітків, але в разі потреби, лагідно і тактовно унапрямлювати їх та подавати альтернативи для діточих бажань.

Ви, пані Ларисо, мабуть не взяли цього аспекту до уваги, бо, як пишете, діти заскочили Вас своїми тоді, коли Ви „нишком" складали свої пляни для них. Питання: чому „нишком", а не спільно з ними? Чому сепаратно, за них, а не родинною нарадою укладати вакаційні пляни? Таким чином Ви оминули б нагоди, щоб вони вас заскочили їх окремими плянами.

З першим аспектом в'яжеться другий — наслідування однолітків, що теж є притаманне для віку дозрівання. Наслідування однолітків сильніше в випадках, коли стиль життя товаришів є більш атрактивний від їхнього життя і їхньої родини. Ваші діти зробили плян на взір їхніх однолітків, які звичайно літом працюють. З листа одначе виходить, що Ваші діти є членами молодечої організації, але з якоїсь причини вони не включили в їхнє плянування літніх програм даної організації. Причина може бути в самій організації і її нецікавої програми, яка, виходить, не полонила їхніх сердець. Їхній вибір може теж бути спонуканий пріоритетами вартостей, (які звичайно молодь сприймає без обов'язково усної комунікації батьків), з атмосфери домашньої, коли справам матеріяльного статусу приділяється велику увагу. Вибираючи заробіткову вакаційну працю (помимо того, що їм цього заробітку не треба) молодь маніфестує їхній пріоритет матеріяльним речам. Молодь часто бунтується проти вартостей батьків, одначе ці протести є радше епізодами в фазі молодечого „усамостійнювання", бо на ділі, діти таки відзеркалюють вартості, плекані в родині. І тому то так важливим є родинний стиль життя і комунікація поміж членами родини у питаннях, які мають формуючий вплив на світогляд дорастаючої молоді.

Але вертаймось до Вашого питання, як зарадити існуючій ситуації. Відповідь: в дружній розмові, виявивши певний респект до плянів дітей, подати їм Ваші альтернативи і їх позитиви. Суґерувати, що замість сидіти в гарячому місті, багато цікавіше буде проводити цінні дні вакацій серед природи, в крузі друзів, здобувати вмілості, зав'язувати нові знайомства та переживати нові пригоди. А працювати все ще встигнуть, закінчивши середню школу.

Коли б Ваші арґументи дітям не промовляли,

тоді можна пробувати скеровувати молодечу енергію і „зарібкову" амбіцію в інший позитивний напрям. Намір, заохотити дітей плянувати використати зароблені гроші на пізнання чужих країв, включаючи подорож на Україну. Молодь, яка побувала на Україні, звичайно повертається відроджена, в змислі — набуття не матеріяльних вартостей, а реальних почувань до України, враз з бажанням їй допомогти.

Інша альтернатива заспокоєння молодеччого ентузіязму працювати, може бути суґестія праці для дому, допомога батькові в направках хати, малюванні, чищенні, праці біля городу тощо, очевидно за певною винагородою. Розходиться про те, щоб корисно і цікаво заповнити час. При тому слід не забувати про вечори, програму яких треба уважно продумати і орхеструвати. Чи це будуть вечори для спільного родинного читання української книжки (лектури для школи українознавства), преси, чи розмов на сучасні події в Україні. Це не тільки корисно заповнить час, але теж зміцнить міжродинні почування спільноти.

Цікаво буде почути знову від Вас, тим разом про те чи і як вдалося Вам розв'язати Вашу турботу про доростаючих дітей та плянування літних вакацій.

Любомира

КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА 100-тя ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Комітет Українок Канади — Крайова Управа, вирішила відзначити 100-тя поселення українців у Канаді спеціяльним проєктом. З багатьох пропозицій найбільше подобався проєкт виготовлення плякату (афіші) (Poster) малюнків дітей п.з. „Дарунок українським піонерам від дітей". Розіслано листи до учителів дво-мовних шкіл, рідних шкіл, а також до голів складових організацій Комітету Українок Канади. В листі було сказано, щоб діти намалювали чи нарисували, як вони уявляють собі життя перших піонерів-українців. Комісія Століття Українців у Канаді віднеслися прихильно й обіцяла фінансову допомогу. Деякі учителі відгукнулися прихильно також і почали присилати праці школярів. В короткому часі Комітет одержав понад чотириста малюнків дітей, на жаль на плякаті можна було помістити лиш 50. Вибрано жюрі в складі: Оля Гаврилюк, Марійка Сокульська, Оксана Баляс.

Виготовленням плякату зайнялася фірма „Зебра Айленд", а представником від Комітету Українок Канади погодилася бути Євгенія Май. Після всяких палких дискусій узгіднили назву і знимку на плякаті, а саме „Століття Українців у Канаді очима дітей". „Centennial of Ukrainians in Canada trough the eyes of a child".

На придбання фондів у виготовленні плякату запляновано розігравку. Євгенія Кандя погодилася зібрати спонзорів на нагороди. Комітет Українок Канади складає подяку жертводавцям, які дали по 100.00 дол.: Кредитівка „Карпаття", адвокат М. Трусевич, д-р П. Палашук, д-р А. Чучман, д-р Я. Балюта, п-во Е. Угринюки: по 50.00 дол.: д-р Д. Хлиста, Кредитівка Північного Вінніпеґу, подарки на суму 35.00 дол. крамниця Калина, гуртівня І. Новосада, готівка по 30.00 дол. Марта Левицька-Костюк, крамничка сестер „Тдощук".

Сердечна подяка учителям, які допомогли дітям виготовити малюнки для проєкту. Не вибрані образки будуть використані як декорація залі, де відбуватиметься Конґрес КУК. Крім цього деякі образки будуть використані на календарі, виготовленому з нагоди святкувань Століття поселення українців у Канаді. Вже виготовлено „відео-касетку" з образків і їх можна буде використати як рекляму та телевізії.

Крайова Управа Комітету українок Канади дякує усім дітям, які брали участь у контесті, а громадян просить купувати плякати на пам'ятку святкувань Століття поселення українців у Канаді. Дохід із розпродажі піде на допомогу потерпілим у катастрофі в Чорнобилі, Україна.

За Крайову Управу Комітету Українок Канади
Любомира Чайковська

Ганна Дущак

А там, за шибкою вікна,
Вітри в'ють гнізда в верховітті
І наймиліша в цілім світі
Цвіриньків пісня голосна.
А там, за шибкою вікна,
Вузенькі стрічечки-стежини
В тонкому плетиві ожини
І біла липа запашна.
А там, за шибкою вікна,
Ячмінь налитий достигає,
І чую: соловей співає
Так, мов усе іще весна ...

РІЧНЕ СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ГАМІЛЬТОН, ОНТ.

В неділю, 10-го березня, відділ Союзу Українок Канади в Гамільтоні відзначив пам'ять своєї патронки — Лесі Українки.

Після Св. Літургії парафіяни зійшли до залі, де жіноцтво вже чекало з готовою перекускою, після чого відбувся концерт.

Свято відкрила заступниця голови відділу, пані Галя Олексюк, привітала присутніх і передала дальше ведення імпрезою пані Надії Пенюк, членці культурно-освітнього комітету.

В програмі виступив жіночий хор відділу під дириґендурою пані Орисі Сушко при супроводі панни Оксани Сушко з такими піснями: „Ой здається не журюся" — слова Л. Українки, музика Л. Самарської, „Почуй мене" — музика М. Попенка, „Ой не зникли золотії терни" — слова Л. Українки, музика О. Колісниченка, „Степом-степом" — музика А. Пашкова, сольо Зіни Радиш.

Наші наймолодші таланти — Пилип Юрійчук і Тарас Соболевський — заграли кілька речей на піяно й скрипці.

Пані Варвара Логин, друга заступниця голови, представила доповідачку, пані Галю Марко, яку, як сказала пані Логин, не треба було представляти, бо її всі знають як діячку Союзу Українок. Але таки не всі знали про всю ту працю, яку проробила пані Марко за своє життя.

У своїй дуже інформативній доповіді пані Марко подала багато невідомих деталей із життя Лесі Українки. Крім аналізу творів, вона підкреслила її громадську мужність і провідну ролю, яку вона грала в тодішньому українському суспільстві.

Пані Ольга Кульчицька по мистецьки прочитала уривки із п'єси „На полі крови".

Пані Тамара Бугай подякувала від відділу виконавцям і учасникам свята. На закінчення відспівано національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Доповідачка, пані Марко, відмовилася від запропонованого гонорару, а призначила його на піддержку журналу „Промінь". Відділ додав до тієї суми ще гроші, зібрані за вступи. Так пройшло ще одне річне свято.

На пресовий фонд „Променя" передаємо $300.00.

Яірад

Лариса Мурович

Від редакції:

Лариса Мурович — визначна поетеса, присвятила багато віршів піонерам Канади. До 100-ліття українського поселення вона написала низку віршів, деякі з них вже друкувалися в „Промені", а деякі пропоную читачам.

ПЕРША ОРАНКА ЖІНОЧА

(З картини мистця П. Сидоренка)

На картині давня пуща оживає,
Піонерська пісня лине у безкрає:
— Муж пішов далеко зерна заробляти,
А дружина мусить цілину орати!

Не хваліться, люди, нині тракторами,
Радість незабутня оранка волами,
Їх гаряче серце з нами любить поле,
Тракторів залізне — холодом лиш коле.

Волики рушають радо, без спонуки,
Бо тримають плуга жінки вірні руки, —
Цілину орати помагають діти, —
Це ж майбутня зміна. Як же не радіти?!

Чом палає ватра? Чом гілки зелені
Дивляться побожно на обличчя нені?
Вся ж природа з нею гомонить молитву:
— Господи, звитяжно дай скінчити битву!

Дерева довкола шепчуть таємницю:
— Батько вже вертає! Він несе пшеницю,
Мов козак трофеї з дальнього походу,
Де здобув свободу для свого народу!

На картині давня пуща оживає,
Піонерська пісня досі не вгаває,
Гей, мистцю подяку признає охочу,
Що прославив першу оранку жіночу!

ВІКОНЦЕ В ПІОНЕРСЬКІЙ ХАТІ

В піонерській хаті — хоч мале віконце,
Та велично сяє через нього сонце,
А блакиті в небі як зазорим трошки,
Нам вона до серця кидає волошки.

Як зима на полі снігу пух розкине,
На віконці креслить дід-мороз вершини,
Ці шпилі для мислей, де жене їх туга
(Хай би не завмерла в творчості напруга!)...

Як розтануть срібні льодові окови,
В люстрі шиби видно килим смарагдовий,
На траві мигочуть мов яскраві квіти, —
Це ж ідуть до школи наші любі діти.

Вітер східній чеше їх злотисті гриви,
Наче надихає цілей перспективи...
Враз на поміч кличе з поля мій дружина,
Кінь стає на диби, — матінко єдина! —

В бігу оглядаюсь на мале віконце...
В нім увечір меркне світлодайне сонце,
Та коли надворі пітьма чорнолиця,
Сяє до віконця — Провідна Зірниця!

СПОГАД БАБУСІ

Ми з краю рідного приїхали давно,
Та спогад бачить — начебто сьогодні,
Бо ще на прерії пливе життя мого судно,
Хоча вітрило вже в руці Господній.

Тоді землянку вихор нам шмагав.
У горщику крупів не мали ми багато.
Як мама зварить кашу — буде свято.
При тартаку десь тато працювать почав.

Було нас троє діток у сім'ї:
Найстарша я, мені дванадцять років.
Не спинить буревій рішучих кроків,
Його збороти мусять лиш мої!

До міста ж я ішла по хліб і сіль
Крізь це безлюддя сповнене тривоги,
Де ще ніхто не проверстав дороги,
А кають зловіщо вили звідусіль.

Щоб не чіплявсь мене химерний Блуд,
У коси стрічного куща, чи осичини,
Стрічки багрові я в'язала щохвилини.
О вдячний, дуже вдячний труд!

Чи я вернуся з міста не заблудивши враз?
Ні, ні! Жар-птицями для мене стались в пущі
Мої стрічки! Вони з галуззя гущі
Крильми кивали, мов живий дороговказ!

ЗАПРОШУЄМО ДО ПРИЛУК
(ПРИЛУКАМ 900 РОКІВ)

Від Редакції:

Живучи в Канаді і святкуючи наше столітнє поселення, не забуваймо, що ми прийшли сюди з прадавньої Руси-України, що має свою давню історію, свою культуру, що робить нас тут гордими свого походження.

Про походження назви міста Прилуки, що на Чернігівщині, існує декілька легенд і версій. найбільш вірогідною вважається та, яка твердить: назва пов'язана з розташуванням міста на завороті („лука") ріки Удаю. За свою багатовікову історію — 900 років — Прилуки не раз зазнавали спустошень від ворогів. До наших часів збереглася перша з кам'яних споруд міста — полкова скарбниця (Арсенал Галагана). Це — унікальна пам'ятка цивільної архітектури Лівобережної України, де зберігали зброю і коштовності. У 1710-1720 роках неподалік від скарбниці виросли п'ятикупольний Спасо-Преображенський собор та Миколаївська церква. Через 100 років у місті було збудовано собор Різдва. Усі ці вишукані споруди є окрасою історичної зони Прилук.

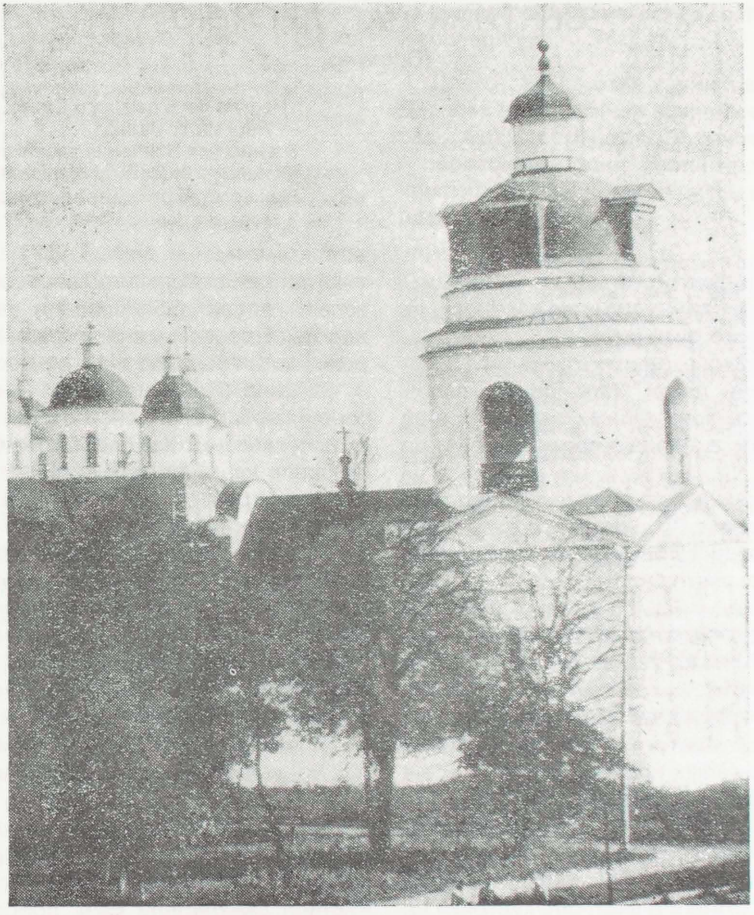

Вид на Миколаївську церкву та Спасо-Преображенський собор — пам'ятки архітектури початку XVIII століття.

Петро Карпенко-Криниця

Є КРАЇНА . . .

Є країна, що казкою сниться
На дорогах скитальських ночей
І привабливим сонцем іскриться
У зіницях очей.

Є країна — одна одинока,
Що, як стяг, пломеніє в імлі
У степах, у пшениці високій
І тополях — у кожнім селі.

Є країна — зима в ній і спека
Чарівні, як і подих весни,
Та за нами далеко-далеко
Того краю міста і лани.

Є країна, що стогне роздерта
У крові — від села до села,
Для якої не шкода і вмерти,
Щоб у щасті вона розцвіла.

Є країна — чи знаєте всі ви? —
Що вогненно гремить буруном,
Де колосяться райдужні ниви
І заводи гудуть над Дніпром.

Україною звуть цю країну
І вона для нас більше, ніж рай,
Бо отчизна то наша єдина,
Богом даний нам, рідний наш край.

СВЯТИНЯ НАД ДЕСНОЮ

(Спомин)

„Настав день світлого Свята,
— Бері місто радіє,
а з ним уся Вселенна веселиться
Піснями й співами духовними,
Бо сьогодні священне торжество"
З тропаря в день Св. Миколая 22 травня.

Сьогодня день Святого Миколая, — Літнього, — як у нас казали, і я лину думкою в Україну, до Десни, — річки мого дитинства.

Хто бував у наших околицях, пригадає Микілку, як її називали люди, Каплицю на березі Десни. Зносилась вона білими стінами серед зеленого сосняку, що вела з села Лушники до Десни.

Це була святиня на всю околицю понад Десною і там на Миколая Літнього 22-го травня був Престольний Празник, або храм, як у нас казали.

Що то за гарне свято було!

Рано люди сходились до великої церкви в селі Лушники, що стояла над лугом, який стелився зеленим килимом аж ген до Десни. В церкві служилась урочиста Заутреня. А тоді, як сонце вже піднімалось над садами села, всі процесією йшли до Каплиці Святого Миколая. Спереду несли хрест, Евангелію, хоругви, ікони, — все в найкращих вишиваних рушниках, блискуче від сонця, аж сяюче. Священик і хор співали церковні пісні, а за ними йшов народ в найкращих уборах літнього часу. Майоріли барвисті хустки жінок, кольорові стяжки дівчат, білі хусточки на бабусях і статечно чорніли темні вбрання на чоловіках. Дорога була довга, — понад лугом через греблю піщаним шляхом зносилась Святиня-Каплиця св. Миколая.

До храмового празника її завжди відмальовували і в яскравих промінняхранішнього сонця, вона біліла між зеленню соснового лісу, як молода на весіллі, що звала всіх до себе в гості. Золотий хрест над зеленим дахом блищав на сонці і здавався другим сонцем на Десною.

Люди йшли і йшли білою піщаною дорогою і не було кінця-краю тій барвистій процесії. Дарма, що грузли ноги в білім сипучім піску, дарма, що дорога здіймалась під гору, всіх звала біла Святиня-Микілка над Десною і всі йшли до неї, — старі й молоді, а діти бігли, мов пташенята довкола.

Це ж саме травень, — дерева зеленіли свіжим листям, сади цвіли, мов повбирані на свято, квіти над дорогою повнили повітря пахощами літа. В тиші ранку ліс стояв, мов зачарований, схиляючи зелені голови дубів і сосон перед Святинею народу. Процесія минала греблю, млин, придорожні хати і йшла до лісу, до Десни.

Картина була незабутня, — на тлі весняної зелені барвами і блиском оздоблена маса народу посувалась до Каплиці-Святині своєї. А Каплиця біліла на сонці, мов молода перед шлюбом, золотим хрестом кидаючи відблиск сонця, як радість у людські серця.

Процесія урочисто заходила до Каплиці і тоді починалось Богослуження. Всі не могли вміститись у Каплиці, і люди розсипались, мов квіти, по зеленій поляні і сосновому пахучому лісі.

З Каплиці линули співи хору, ехом розносились по лісі, плили над Десною і повнили прозоро-ясний ранок Божественним настроєм. Люди молилися довкола Каплиці й раділи і Святу, і сонцю весняному, і всьому живому на землі своїй.

А для дітей, — що то вже було радости.

Звідкись з'являлися перекупки, як на всіх наших храмових празниках, і тут же довкола Каплиці розкладали своє добро: і цукорки, й пряники, й бублики, — все можна було купити. А весело як бувало: довкола ліс, і травичка й Десна, сонечко ніжне, весняне, мов цілувало всіх. З каплиці співи хору розносились над усім, а в небі пташки співали й здавалось, раділи Святу разом з людьми. Біля дітей матері і родичі, добрі такі та святочні, гроші дають на цукорки, гладять по голівці та навчають, як добре жити на світі.

Народу — море збиралось в той день, і діти бавились та щебетали, мов пташки на деревах. радість була над берегом Десни, Свято велике — храм в селі Лушниках, — Миколая Літнього святкували люди.

Після Служби Божої всі розходились на обід — з родичами, кумами і приятелями, а молодь довго над Десною гуляла, і ввесь день біля Микілки людяно було, радісно, святочно.

Отак бувало щороку, скільки й пам'ятали люди, — святкували так день Святого Миколая і

Каплиця-Микілка над Десною раділа разом з людьми і Святу, і весні, і всьому живому на землі своїй на берегах Десни.

А тоді прийшли сумні часи. Неначе хмари над Десною, повисли вони над селом і перемінили все життя людське.

Прийшла революція 1917-го року в Росії, змінилась влада, настали нові порядки. З Москви накази йшли...

Починаючи з 1930-х років за наказом влади почали руйнувати всі Святині на Україні, — грабили душу людську і все добро в ній.

Безборонні люди терпіли...

Одного осіннього ранку жінки, що ходили до бору по опеньки, принесли страшну вістку в село.

— Микілку зруйнували!

Не вірили люди. Бігли дивитися.

— Де ж таке видно?

— Хто б то посмів Каплицю. Микілку нашу, зруйнувати?!

— Нехристи! Вона ж споконвіку стояла! Берегла нас, як Святий Миколай, з-над Десни...

Бігли люди до Десни, щоб самим побачити. Найперше діти летіли, як пташенята, а за ними дядьки й баби поспішали. Не вірили, поки самі не побачили.

А як зійшли на гору над Десною, очам своїм не повірили: там, де була Каплиця, лежала купа грузу. Вчора ще стояла вона й красувалась на сонці, була й прекрасна, як все добро на світі, а сьогодні... Бодай не розказувати того, що побачили люди.

А зосталась купа гамузу із людської Святині.

Хрестилися люди, як перед покійником, перед зруйнованою Святинею своєю. Жінки плакали, дядьки сердито лаялись, а діти сумно дивилися на все та бігали по лісі, святі речі вишукуючи.

святі речі вишукуючи.

— Ой, Боже, не к добру воно, люди добрі! Кара Божа прийде на нас... — віщували баби старі.

Розходились люди сумні та мовчазні, безсилі перед владою новою, що з наганами по селу бігала і скільки ж тої кривди людям робила...

Так не стало Микілки-Каплиці, Святині над Десною, що мов друге сонце до села із лісу над Десною світила, білими стінами вітала всіх, золотим хрестом благословення слала на життя їх щоденне.

Прийшли осінні дощі, закапала вода, як сльози небесні крізь дірки в даху Каплиці, мочила каміння, робила калюжі на підлозі, цегла вбирала воду й розпадалася.

Довго стояла отак зруйнована Святиня над Десною. Купа каміння всередині все збільшувалась. А дах довго не падав, тримали його обдерті й порозбивані стіни. Люди проходили мимо й хрестилися, а всередину, немов боялись заглядать.

Тільки діти, що по гриби ходили до лісу, не проходили мимо Каплиці. Вони завжди заходили до неї, обдивлялися кожну річ, вишукували в купі гамузу блискучі шкляночки, кусочок красивого дерева з рам, пофарбований камінчик, шовковий лоскутик матерії. Все те вони збирали й несли додому, ховали в таємні місця і, збираючись гуртом, розглядали й любувалися рештками краси, якої вони більш не бачили в житті. Вони не боялися нічого, бігали довкола Каплиці, співали, перегукувалися, мов пташки, які теж не покинули Каплиці, — мостили там свої гнізда і співали довкола своєї пісні.

Співають ті пісні і досі пташки над Десною... Та нема більш Микілки-Святої Каплиці над Десною. Отієї білої Святині, що людям привіт посилала і радість дарила весняної пори на Літнього Миколая.

Що в день той: Під час перенесення чесних і многоцілющих Мощей Святителя і Чудотворця Миколая, Він, як сонце незаходиме, засяяв світлим промінням, відганяючи темряву спокус і лиха від тих, хто взиває: „Спаси нас, Великий Миколає, Заступниче наш!"

Нехай цей спомин, ця скромна пам'ятка про Святиню над Десною — церковцю Миколая Чудотворця на берегах притоки Дніпра на Чернігівщині, тепер Сумщині, живе в душах людей, щоб вони змогли відновити свою Святиню знову.

Аби святкувати пам'ять Святителя Миколая знову, зібравшись під синім чистим небом свого рідного краю в травні місяці, щоб з розцвітом нових весен віддати хвалу і поклін Богові в оновленій Святині над Десною. Святині Миколая Чудотворця, Літнього, як у нас казали, що „Як сонце незаходиме світлим промінням сяє, відганяючи темряву".

Бо „Хто, як не Бог... Ти єси Бог, що твориш чудеса..."

Віра Смерека
(З недрукованої збірки)
Англія, 1951

ЗАБУТЕ МИСТЕЦТВО

На Україні одним з давніх улюблених та найбільше поширених видів народнього мистецтва було вишивання.

До наших часів збереглись мозаїки та фрески в старих українських церквах та соборах, де святі зображені в багато вишитому вбранні.

В XVI—XVII ст. значного поширення набула спеціальна художня гладь або галт. В описах побуту з околиць Київщини, Чернігівщини та Полтавщини є чимало згадок про гаптовані кольоровими нитками, шовком, сріблом та золотом ризи священиків, одяг козацької старшини, пояси, шапки, плахти. Зразки цього чудового мистецтва загинули і тільки невеликі частини збереглись в деяких музеях. Техніка вишивання складна і тепер майже забута.

Вишиванням на Україні займались жінки й передавали своє мистецтво з покоління в покоління. Дівчата в дуже молодім віці брались за голку, щоб приготувати собі посаг: рушники, сорочки, верхній одяг та інше. Вчились фарбувати нитки різними зіллям, корою та ягодами.

На домашньо вирощенім, власноручно виткання та вибіленім ляннім полотні жінки вишивали чудові рушники, які мали широке застосування в житті нашого народу. Колись, від народження до смерти, з рушниками були пов'язані всі звичаї та обряди, крім того ними декорували ікони, прикрашали хати. В згаданих околицях рушники вишивали рослинними орнаментами та спеціяльними рушниковими швами. Основою композиції взору цих рушників було „дерево життя". Центральний стовбур виходив з основи-вази, від нього розходились галузки з листками, квітами і

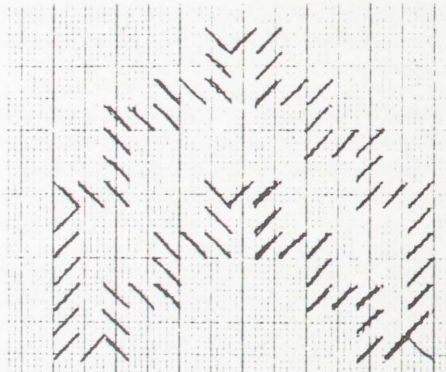

Рис 1.

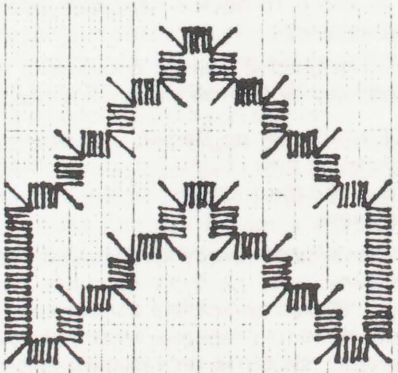

Рис. 2.

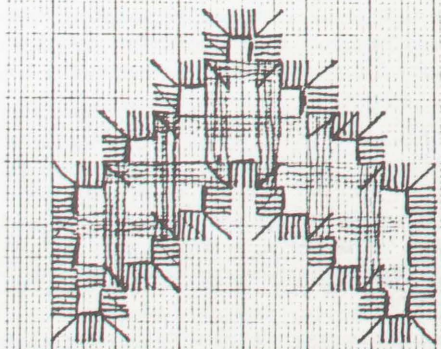

Рис. 3.

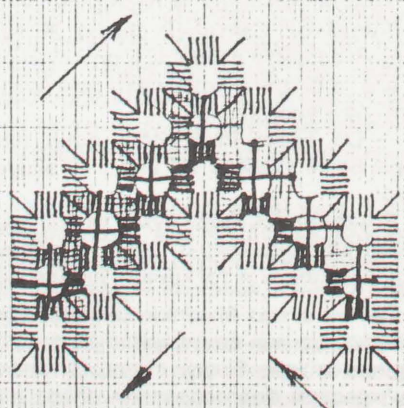

Рис. 4.

часом пташками. Обидва кінці були вишиті головним взором і з'єднувались хвилястими лініями. Були і рушники так звані „кілкові", які висіли на кілочках, мали скромніше вишиття тільки з одного кінця, а другим витирались. Рушники вишивались в однім кольорі, червонім синім або брунатнім. Техніка вишивання дуже складна.

Взір рисується на матеріялі, зовнішні лінії обшивають стебловим швом, а утворені площини заповнюють по точно вирахованих нитках полотна різними швами, створюючи різноманітні геометричні форми — риски, квадратки, трикутники, хрестики і т.д. Нитки лягають в різних напрямках, що витворює гру кольору, а вишивка виглядає легка, прозора, рівночасно дуже декоративна.

Крім рушників жінки шили та прикрашали одяг для цілої родини. На сорочках вони вишивали чудові прозорі взори білим по білому, або інколи з додатком пастелевих красок. Геометричні взори з вирізаними квадратиками були пов'язані з другими швами, як настилування, соловіними очками, зерновим виводом, верхоплутом та іншими, тепер мають назву „полтавське вирізування". На жіночих сорочках до вирізуваних взорів додавали складні мережки і викінчували спеціяльними зубчиками. Загально взори цих сорочок виходили ніжні, чисті, прозорі, як безконечне високе небо цього степового краю. Техніка вирізування та мережок складна і виконання потребує великої терпеливости, бо шиється по точно вирахованих нитках.

Хрестиковий спосіб вишивання почав поширюватись на Україні тільки в XIX ст. Був легкий до вишивання, надавався на геометричні та рослинні орнаменти, тому скоро поширювався, а складні способи відходили в забуття.

Століттями Україна зазнавала багато біди та руїни, а з цим приходило і нищення нашого мистецтва. Потерпіли вишивки підчас Першої світової війни, а як на Україну прийшли колективізація і голод, наші вишивки гинули так, як і наше селянство. Рідко де збереглась вишита сорочка чи рушник і то вживались на другі цілі за браком матеріялів, залишились тільки клаптики вишивок. Ще в музеях Києва та Полтави були деякі речі, але підчас Другої світової війни були понищені. По війні в 50-х — 60-х роках вирізувані взори були в збірці О. Пчілки (1947 р.) та в журналі "DMS Library. Openwork embroidery" (1952 France). О. Пчілка пояснює, що колись монашки вишивали на тонкім полотні вирізувані взори вузькими, довгими пасами, а купці спродавали це до Франції на прикрасу жіночого одягу.

Тепер дуже рідко зустрічаємо знавців, хто ще з України вивіз знання цього прекрасного мистецтва. Мені пощастило познайомитись в Торонто з панею А. Н. Сахно — творцем призабутої народньої вишивки. Вона прикрасно володіє всіми вищезгаданими способами вишивання і відтворила з пам'яті старовинні взори, вишила безліч окремих зразків. Кожна річ дуже опрацьована і кольори прекрасно підібрані. Паню Сахно запрошують влаштовувати виставки її рідкісних експонатів та провадити курси вишивок, що вона робить з надзвичайною терпеливістю та любов'ю. Тому ми, всі учениці пані А. Н. Сахно, складаємо подяку за науку і бажаємо їй здоров'я та „Многая Літа".

За проханням пані А. Н. Сахно пересилаю її взірець полтавського вирізування та подаю пояснення. Цей взір надається на блюзку або рушник.

Матерія — ляне полотно, нитки D.M.S. крученi, в моточках N 8. Вишиття має бути чисте зі звороту, треба шити без вузликів, а нитки злучувати крученими петельками.

Полтавське вирізування шиється поступово, тому подаю зразки на матерії та графічні рисунки, з поясненнями.

I. Одною розділеною білою ниткою DMC робимо підготовку взору, шиючи півхрестиком за 4 нитки матеріялу (Рис. 1).

II. Берем кручену білу нитку DMC N8 та обшиваємо взір назовні. Нитки кладемо зі зовні до середини та притягаємо (Рис. 2). На рогах тільки раз — навскоси до середини.

III. Обертаємо роботу на зворотню сторону та обережно витинаємо по 4 нитки матеріялу, де потрібно, щоб утворились порожні квадратики (Рис. 3).

IV. Тепер з правої сторони обкидаємо залишені нитки та заповнюємо потрібні квадратики (Рис. 4) Шиємо спочатку одну сторону та робимо середини в квадратиках, а тоді викінчуємо другу сторону. Нитки лягають до середини заповнених квадратиків.

Решта взору шиється настилюванням та зерновим виводом, а по боках мережки — жучки.

Тепер ми маємо багато книжок, якими можна користуватися, крім того, організовуються курси вишивання і передається досвід молодшому поколінню. Вірю, що такі вишивки будуть на виставках з нагоди 100-ліття поселення українців в Канаді.

При цьому висилаю $30.00 на прес. фонр. „Променя".

Ірина Лапчак

Монтреал
15 березня 1991 р.

Полтавське Вирізування.

ENGLISH SECTION

ECOLOGY CONVENORSHIP
1989 — 1991

The ecology movement is one of the most revolutionary developments in recent centuries. There is an environmental crisis and it is of global concern. We have not "inherited this earth from our forefathers" rather we are "borrowing it from our children." The condition in which they receive it depends on all of us. According to David Suzuki, "Think globally, act locally," will be a good slogan to live by when it concerns our world today.

The following concerns were chosen for action on behalf of the members of the Ukrainian Women's Association of Canada.

1. **Alberta:** In 1987, the Government of Alberta decided to expand its economy by offering its forests, the world's last great stand of hardwood trees, up for sale. The Daishowa Paper Manufacturing Co. of Japan got the first contract. It needed the fiber to manufacture fax and computer printout paper as it was no longer allowed to expand in Japan. It had stripped the forests of Malaysia and the Philippines.

Daishowa needed the forests and the Government of Alberta did not need to give any bonuses. However, it granted Daishowa a 20-year lease to more than 24,000 sq. km. in the Peace River area, plus $65 million of taxpayers' money for roads, a rail spur and a bridge. (See "The Great Forest Sell-off" by Andrew Nikiforuk and Ed Struzik, "Report on Business," Globe & Mail, Toronto, November, 1989).

Another contract to build the world's largest kraft mill went to the Alberta Forest Industries Inc. (ALPAC) a newly created B.C. firm controlled by Mitsubishi Corp. and Honshu Paper Co. Ltd. ALPAC received a $300 million loan, again taxpayerr' money.

To speed up negotiations on the mills, no cost-benefit analysis was done or public hearings held. There were no tenders or open bids. All deals were made behind closed doors.

When the people of Alberta learned of the deal, there was a public outcry. Citizens' and environmental groups formed to demand public hearings.

After much stalling, public hearings into the environmental impact of the Alberta Pacific Forest Industries were held with 400 submissions across Northern Alberta and the Northwest Territories. There were many unanswered questions. Pulp mills use chlorine to bleach the pulp white. High toxic dioxins and furans are created and this waste is discharged into rivers. These toxins are cancer producing and accumulate in fish. Natives and other residents of the North eat a lot of fish and are rightfully concerned.

No one knows what will happen to the soil when the trees are cut down and erosion appears. No one knows how to re-generate a mixed-wood forest.

There was also a problem that people in the affected areas wanted jobs and were angry with the environmentalists for interfering with the building of new pulp mills. As a result of public hearings, the ALPAC project was delayed until scientific studies were complete. It began construction early in 1991.

The Daishowa Pulp Mill went ahead with construction on the Peace River. On opening day, Takashi Saito, the chairman, compared the mill to "a flower growing in an untouched northern frontier."

Almost immediately, the people of Peace River noticed a strong rotten egg smell in their town. This was due to very high sulphur gas emissions from the mill. Daishowa was ordered to begin daily monitoring of sulphur and chlorine dioxide gas emissions and to clean up the mill's drinking water supply.

Letters supporting the environmental impact assessment reviews were sent to the Hon. Ralph Klein, Minister of Environment, Alberta; the Hon. Lucien Bouchard, the then Minister of Environment, Ottawa and copies to the Canadian Parks and Wilderness Society, Toronto.

On June 11, 1991, Daishowa pleaded guilty to polluting the Peace River and was fined $75,000, just a little slap on the wrist, according to concerned environmentalists.

2. **Thailand:** A letter written by Ann Danaiya Usher, Bangkok, Thailand, to the Globe & Mail, September 13, 1989, entitled "Food irradiation: the hot potato", alerted many Canadian consumers to the issue of food irradiation. The letter referred to the gift of a $5 million food irradiator to the Royal Thai Government by the Canadian International Development Agency (CIDA). The food irradiator was pro-

duced by a branch of Atomic Energy of Canada Ltd. (AECL)

When the news of the deal became public in Thailand, many groups and academics protested to the country's Prime Minister. To quote, "If Western consumers refused to buy irradiated food, it would be dumped in Thailand and we will be used as guinea pigs for the rest of the world."

But the Canadian nuclear industry assured the Thais the Third World countries would not be the major consumers of irradiated food. "The size of the market depends on how quickly North America, Europe and Japan accept food irradiation and permit importation of irradiated food. CIDA will finance the final stage of the project. It will market trials of irradiated Thai produce in Canada in 1990 and determine the results."

Meanwhile, at least five countries, including Japan, Australia and Germany have banned imports of irradiated food for safety reasons.

In March, 1991, Health & Welfare Canada asked the nuclear industry to test irradiated Thai mangoes to prove they are safe to eat. The Government of Canada is pushing food irradiators in Chile from which it imports a great deal of fruit. A food irradiation plant is planned for Richmond, a suburb of Vancouver.

Canadian consumers have no watch-dog and are on their own. If concerned, write to the Hon. Benoit Bouchard, Minister of National Health & Welfare, House of Commons, Ottawa, K1A 0A6 and ask him to start independent tests to evaluate the safety of food irradiation.

3.**Labrador:** Interest in the fate of the Innu in Labrador came about from a newspaper report that the Canadian Government was competing with Turkey for a new NATO training base at Goose Bay, Labrador, and that the Innu were objecting to this plan.

The North Atlantic Treaty Organization (NATO) was founded on April 4, 1949 in Washington, USA, with headquarters in Brussels, Belgium. It was originally composed of ten countries in Europe, including Great Britain, Canada and USA, with more European nations joining later. It provided a collective defence against a possible attack by the Soviet Union. The Soviets had its counterpart in the Warsaw Pact.

Goose Bay, Labrador, is a large military air base situated about a hundred miles inland at the western end of Lake Melville. It was built in 1942 during World War Two under the joint command of RCAF and US Air Forces and was leased to Canada by the Government of Newfoundland in 1944. American military planes bound for Europe use it as a take-off point.

Because people in Europe and especially in West Germany objected to low-level training flights over their own farms, the Canadian Defence Department has, for decades, allowed Canadian, British, Dutch and West German allies to train pilots stationed at Goose Bay.

The northern regions of Quebec and Labrador are considered barren lands, inhabited by a small number of nomadic Innu natives. In the last few years, the number of training flights have been increased to over 6000 annually. The 9000 Innus in the region began to object. They had never signed a treaty with Canada and their land claims have not been settled. The Innu contend that the flights are harming them and the wildlife on which they depend. The flights are sometimes as low as 30 metres. The ear-splitting noise frightens the children at play. The clamour has scared the birds away and changed their migration routes. It has also driven the caribou, on which the Innu depend as the main source of food, away from their traditional hunting grounds and has caused premature births among these animals.

The Canadian Defence Department, to show it has heart, suggested giving the Innus cellular phones so that the hunters could phone in their hunting plans and so avoid being overflown by NATO training flights. This laughable idea shows the government's total lack of understanding of the Innu hunting way of life.

Early in 1989, about 100 Innu men and women decided to protest actively against their treatment. Placards carried the message that their political rights were being violated and their existence threatened. Some sat on runways. Others built tents at the Goose Bay military base. Still others walked to one of the nine bombing ranges located 60 miles south of Goose Bay. Two jets circled above the heads of the people, buzzing them from as low as 60 feet.

Thirty-eight men and women were arrested and charged with trespassing and public mischief. Children sobbed and clutched at their mothers as they were hustled away to jail by RCMP officers.

As the first group of protesters were taken away, others took their places and were also arrested. The RCMP took away all their guns and the game which was to have been food to their families. Many of those arrested were asked to sign conditions of release stating that they would not go near the Canadian Forces Base in Goose Bay. Most men refused to sign. One woman, who did sign, was not

Continued on page 21

PROFILES

INTRODUCING MARUSIA TARNAWECKA-ZUREK

Marusia Tarnawecka-Zurek

Among the changes at *Promin* in recent months is the addition to the staff of Mrs. Marusia Tarnawecka-Zurek as Administrator and Co-Editor, responsible for the English section.

Marusia was born in Winnipeg, Manitoba and is the daughter of Professors Michael and Dr. Iraida (Gerus) Tarnawecky. She is the granddaughter of the late Archpresbyter Dr. Sergei and Dobr. Anna Gerus.

As youngster she grew up in a very close-knit loving family and as a young girl lived with her grandparents, growing up in the parishes the late Rev. Gerus served — at Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church in Vita, Manitoba, St. Michael's Ukrainian Orthodox Church in Winnipeg, and later moving to St. Mary the Protectress Ukrainian Orthodox Church.

Marusia was brought up with a strong sense of family, service to the community and love of her Ukrainian heritage. She attended Ukrainian school, sang in Ukrainian choirs and was very active in the Ukrainian youth organization *Plast* for many years.

She loved music and was a talented pianist winning many competitions — such as the Manitoba Music Festival and the CBC Musicale, and was awarded scholarships and medals from the Royal Conservatory of Music of Toronto as well as the Western Board of Music awards. Marusia excelled academically and was awarded scholastic and citizenship awards throughout her elementary and secondary school education and in Ukrainian school.

After graduating from Grant Park High School in Winnipeg Marusia enrolled at the University of Manitoba where she obtained her B.A. degree, majoring in political science and with a double minor in East European history and Slavic Studies, again winning several academic prizes and scholarships.

While at University, Marusia Tarnawecka was very active in several student organizations, serving on the executives of the Ukrainian Canadian University Students' Union (S.U.S.K.), and Club Ilarion. During this period she also taught Sadochok and first grade Ukrainian school classes at St. Mary the Protectress Church (Sobor).

At this time her creative energies turned to journalism and broadcasting. With the assistance of the Ukrainian Canadian Committee and on behalf of S.U.S.K., Marusia was one of the original organizers of daily Ukrainian news and cultural radio programs on CFRW, which she herself wrote, edited, and broadcast for the first two years. With the aid of youth grant funding and the gradual involvement of more students, this series of programs eventually blossomed into the extensive multicultural radio programming we now have.

Following her graduation from the University of Manitoba Marusia moved to Ottawa where she had been accepted into the special post-grad Honours Journalism program at Carleton University.

After her Journalism studies Marusia returned to Winnipeg where she embarked upon her profesional career as a writer, editor, public relations specialist and corporate communications manager. She worked for the Manitoba provincial government and federal-provincial Cultural Secretariat as a public relations officer for a multitude of multicultural festivals and events; as the public relations officer for the Contemporary Dancers modern ballet company; and in public relations and corporate com-

munications management for the Great-West Life Assurance Company.

Her strong organizational skills and creative planning abilities led to a number of very interesting assignments for which Great-West Life "donated" Marusia's time and expertise to several community organizations. Among the most notable of these were: *United Way of Winnipeg,* which awarded Marusia with a Community Service Award for her work in fund-raising campaigns and in training volunteers; the *Winnipeg Jets Hockey Organization* for whom Marusia prepared publicity materials and audio-visual presentations to City Hall and other groups in their "Save the Jets" campaign; the *University of Manitoba Centennial International Symposium* for which Marusia was awarded the University Centennial Medal of Achievement.

Her most interesting and demanding "on loan" challenge was the year and a half she worked as the public relations officer for the *City of Winnipeg Centennial Celebrations.* In this assignment Marusia assisted hundreds of community groups in publicizing and promoting their centennial projects and served as liaison between the news media, the organizing committee and the Mayor's Office. Marusia Tarnawecka was honoured with a special Centennial Citizenship Achievement Award by Mayor Steve Juba for her work on behalf of the City of Winnipeg.

Professionally, Marusia was also active in several associations including the Winnipeg Press Club, the Canadian Public Relations Society (where she held positions on the executive) and the International Association of Business Communicators.

In her personal life, Marusia met her husband Kasmir (Kas) Zurek through her work in multicultural events, particularly Folklorama. While her busy professional career did not allow much time for other activities, she continued with her love of Ukrainian music and joined the renowned Oleksander Koshetz Choir.

In 1980, Marusia and Kas moved to Calgary. There Marusia obtained the position of Director of Information Services for Mount Royal College. She was given the challenge of creating a brand new communications department and starting a weekly newspaper. Additionally, she was the p.r. officer for the President's office. Marusia also served on the College's Executive Policy Committee and was the youngest person and only woman to be appointed to this position.

She greatly enjoyed the opportunities she was given to work with students. Marusia was a guest lecturer on publicity and communications for the Department of Journalism and Public Relations, the School of Theatre and Performing Arts, and for the Faculty of Sports and Recreation. She also supervised student practicum work assignments in journalism and public relations. As well, she did some volunteer p.r. work for the Calgary Winter Olympics, however, her further involvement in this was interrupted by the birth of her children.

Following the birth of her second child, Marusia put her professional career "on hold" and focused her time and energy into being a full-time mother. Because she did not want to lose touch with her profession entirely, Marusia managed to do freelance writing and editorial consulting work on an occasional basis for such varied clients as the Alberta provincial government, advertising agencies, oil companies, community organizations, Access TV, the University of Manitoba and the Ukrainian Academy of Sciences (UVAN). Marusia is fluently bilingual in Ukrainian-English and has written professionally in both languages.

In 1990 Marusia and her family moved back to Winnipeg. Her husband, Kas, works as a civil engineer and they are the proud parents of two boys — Michael (eight) and Andrei (five). Marusia is devoting most of her time to her family. She works as a school volunteer on a weekly basis in the library and in the classroom, is a busy "hockey Mom" all winter, and keeps busy with the many other demands of raising two active young boys. She has renewed her involvement in music by rejoining the Koshetz Choir and is a member of the Holy Trinity Ukrainian Orthodox Cathedral.

We welcome Marusia to *Promin*, albeit on a part-time basis, and wish her success in her newest challenge.

— E. Bilych

CULTURAL SCENE

KOSHETZ CHOIR WEEK-END

The O. Koshetz Choir has announced details of the 45th Anniversary Reunion week-end to be held in Winnipeg from October 4 — 6, 1991 in celebration of the Centennary of Ukrainian Settlements in Canada.

The reunion week-end will kick off with a Wine and Cheese reception for all past and present members of the Koshetz Choir on Friday, October 4th. On Saturday, October 5th, there will be an opportunity for all Koshetz choristers to participate in a joint rehearsal and reprise their favourite songs. The highlight of the week-end will be a gala Anniversary Banquet on Saturday evening. The choir will sing in a special liturgy on Sunday morning, October 6th, and the climax of the anniversary celebration will be the Anniversary Concert, under the direction of Walter Klymkiw, at the Pantages Playhouse Theatre. The concert is open to the general public and will showcase a wide variety of musical periods and styles from the choir's extensive repertoire.

In conjuction with the celebration of the Koshetz Choir's 45 years, the anniversary week-end will also present an opportunity to pay tribute to and commemorate the 40th anniversary of Walter Klymkiw as the choir's conductor.

As well, numerous photographs and historical materials are currently being sought to be compiled into an anniversary booklet and for display during the reunion. The anniversary committee is still attempting to locate choir members — who number in the hundreds, for the reunion. Anyone who was a member of the choir is asked to contact the Anniversary Committee as soon as possible.

The full registration package for all the week-end events is $50.00 if registered prior to September 1, 1991 and $60.00 after that date. Tickets for events on an individual basis will also be available for purchase. For registration or further information please contact Patricia Bielak at (204) 589-7865 or Kay Kuzyk at (204) 256-5930, or write to:

Koshetz Choir Anniversary Reunion
P. O. Box 3891, Station B
Winnipeg, Manitoba R2W 5H9

Continued from page 19

released as she was judged a "threat to public safety." But most women had to sign as they needed to go home to take care of the children.

Charges against most Innus were dropped after the Innu who interpreted between English and Innu refused to translate.

Meanwhile, great changes were going on in the Warsaw Pact countires and NATO supporters had to rethink their positions. It appears that the Conference on Security and Co-operation in Europe (CSCE) is taking over the role of preventing conflicts.

Letters were sent to the Hon. Bill McKnight, Minister of Defence; the Rt. Hon. Joe Clark, former Minister of External Affairs; Manfred Woerner, NATO Secretary General, Brussels, Belgium and copies to the Innu Resource Centre, Nitassan, Labrador.

4. A letter of appreciation was sent to the CBC-TV documentary, produced by Jane Corbin, BBC Program Panorama, January 4, 1990. Its title was "The Poisoned Land, the Dying Sea" and featured the nuclear catastrophe at Chornobyl and the ecological disaster of the Aral Sea.

5. A letter to the Rt. Hon. Joe Clark, Canada's Governor to the Inter-American Development Bank and a copy to William McWhinney, Executive Director of the IDB, Washington, D.C., requesting that the members of the Inter-American Development Bank implement an environmental impact assessment procedure before giving large loans to countries for huge projects. Such an assessment would have avoided the paving of a dirt road into the Amazon rain forest or the oil exploration in Ecuador, which destroyed much of its rain forest and disrupted the lives of the Indians who live there.

6. A letter to the Hon. Michael Wilson, Canada's Governor to the World Bank and a copy to Barber Conable, World Bank President, Washington, D.C. asking that it take a strong stand against forced resettlement of people anywhere in the world.

The World Bank has been guilty of funding huge dam projects in many countries of the world, such as Brazil, China, India, etc. in which hundreds of

Continued on inside back cover

"I once mislaid my government pension cheque and did that ever shake me up."

"Now, with Direct Deposit, my pension goes right into my account every month. Automatically."

Convenience, security and reliability. That's what Direct Deposit will mean to people who receive pensions or allowances from Health and Welfare Canada and Veterans Affairs Canada.

Direct Deposit makes a lot of sense. With Direct Deposit, your government payment is deposited automatically, right into your account. Direct Deposit means an end to irritations like delays or misplaced or stolen paper cheques.

The choice is yours. Direct Deposit is voluntary. Information and application forms are available at most financial institutions or at your nearest Veterans Affairs Canada office or Health and Welfare Canada pension office. Find out more. Then sign up and enjoy the benefits.

direct deposit You benefit directly.

Government of Canada Gouvernement du Canada

Canada

ГРОМАДСЬКА ХРОНІКА

ВІСТІ З ЛОНДОНУ, ОНТ.

Сходини-передача справ новообраній Управі відділу ім. Кн. Ольги відбулися 30 вересня 1990 року. Присутні діти Недільної Школи з паніматкою Надією і Лілеєю Гопкрафт звеличили сходини співом „Отче Наш". Ділові справи із плануванням меню на Йорданську вечерю відбулися в дружній атмосфері — заплановано вечерю з 12 страв.

Від 18 грудня 1990 року і до 6 січня 1991 року в Окружному Музеї Лондону наші членки врядили різдвяний стіл. Діти 40 шкіл Лондону і околиць мали нагоду познайомитися з українськими різдвяними святкуваннями. Щиро вдячний відділ паніматці Надії Метулинській, Емілії Слюсар і чоловікам: Д. Слюсарові і М. Мельникові за декорування столу.

29 січня 1990 року сірою хмарою впала на відділ резигнація голови, молоденької Орисі Ермантрат, яка залишає нас через перевід на працю в провінцію Альберту мужа Ричарда. Присутні впрохали першого заступника Віру Новицьку перебрати обов'язки голови, на що, після деяких заперечень, Віра погодилася. Заступницею голови добрано Віру Яремченко. З жалем прощала відділ Орися, дякувала за довір'я та що мала велику приємність за короткий час праці відчути доброзичливість членок і лондонців взагалі.

17 лютого 1991 року відбулися заговіни на великий Піст поєднані із святом Лесі Українки і жінок-героїнь. Доповідь підготовила і прочитала Орися Ермантрат. В концерті взяли участь: Андрій Зима — піано; Дарія Ермантрат сольспів під акомпаньямент мами Орисі, Лара Гопкрафт — деклямація, а на закінчення Орися Ермантрат проспівала під власний акомпаньямент „Гетьте, думи" Л. Українки.

31 березня 1991 року, за стараннями Лілеї Гопкрафт і Вівіен Кошман була влаштована прощальна гостина для Орисі і родини. Після Служби Божої члени громади, членки відділу і члени хору клюбу сеньйорів *Золотий вік* заповнили по береги церковну залю. Привітала присутніх Лілея Гопкрафт, молитву перевів прот. Віталій. Присутній алдерман Grant Hopecroft обдарував родину Ермантратів подарунками-сувенірами м. Лондону. Прощали Орисю голова громади М. Кошман; Олександра Тищенко від церковного хору вручила Орисі подарунок; старший братчик Іван Кирилюк дякував молодому Якову за прислужництво у вівтарі; Віра Новицька зазначила, що від'їзд родини Ермантратів велика втрата для громади, бо відходе диригент, ведучий басової партії Ричард, 4 дітей Недільної Школи і 2 вівтарні хлопчики. Від дітей Недільної Школи вручила подарунок Лілея, від присутніх обдарувала Орисю Вівіен. Отець Віталій подякував Орисі за працю з церковним хором, що є прикрасою Наших богослужень. „Жалію, що відходите, Орисю, та все ж маю приємність скласти Вам подяку за дириґенство та побажати успіхів на новому місці. Дякую Якову за добре прислужництво". Закликав отець Віталій до співпраці та до порозуміння між хорами і прийдешнім дириґентом. Орися подякувала всім за родинне відношення до неї, особливо під час тяжкої хвороби її донечки Леандри.

Молитвою і співом Многоліття закінчили прощальну гостину.

ПРОВІДНА НЕДІЛЯ

В Провідну неділю прот. Віталій відслужив загальну Панахиду за спочилих членів громади і родичів. Тихий спів хору (дириґент Віра Олійник) і молитви перенесли кожного з нас до могилок рідних на Україні... Слідував смачний обід, приготовлений членками відділу ім. Кн. Ольги. Повчальне слово про поминки сказав о. Віталій. Дощ-злива перешкодив нам піти на кладовище, зате в понеділок всі масово були біля могилок, де о. Віталій відслужив Панахиду і обійшов могилки окропленням свяченою водою.

65-ЛІТТЯ ЗАСЛУЖЕНОЇ ЧЛЕНКИ ВІРИ ЯРЕМЧЕНКО

25-ого квітня куми і приятелі-членки відділу влаштували несподівану гостину Вірі Яремченко з нагоди її 65-ліття. Організаторами були Олександра Тищенко і Маргарита Овчаренко. Щоб притягти Віру до церковної залі, голова відділу п. Новицька „Нагло захворіла" і покликала Віру доглянути печиво, яке пеклося. Прибула Віра Яремченко в чім правилася у себе в господі і ..., під оплески присутніх у переповненій залі внук

Михайло Яремченко побажав бабусі всього кращого, привітав з її Днем та приколов корсаж. Гостину поблагословив о. Віталій, випили тост за здоров'я ювілятки, проспівали Многоліття, а далі слідували скромні подарунки, привіти, вислови подяки за віддану довголітню працю у відділі і громаді. На святково прибраному столі красувався торт — витвір рук Олександри Тищенко. Переведено збірку на фонд „Дітей Чорнобиля" на заклик Галини Володченко. Зібрані $280.00 передано до каси Руху в Лондоні. Гостина затяглася до пізнього вечора. Віра дякувала за роки спільної праці, а працює Віра вже 30 років! Сказала Віра, що не приготована прибула на гостину ані одягом, ані емоційно, та все ж щире спасибі організаторам гостини. На пресфонд *Променя* подарувала Віра $25.00. На довгі роки, Віро, в доброму здоров'ї!

МІСЯЧНІ ЗБОРИ
65-ЛІТТЯ ОЛЕКСАНДРИ ОЛЕКСІЄНКО

7 травня відбулися місячні збори відділу, а після зборів знов... „несподіванка" — 65-ліття ще однієї працьовитої членки Олександри Олексієнко. Щоб запросити до участи і чоловіків, Віра Новицька вирішила подякувати чоловікам за їхню допомогу у праці жінок, бо як інакше покличеш родину ювілятки?!

Скоро скінчили ділову частину зборів і покотилися візки з вечерею до приготованого столу.

Вікторія Калюжна, підійшовши до Олександри, привітала її і пришпилила корсаж та підвела до головного столу. Аплодисментами проводжали присутні ювілятку.

Отець Віталій поблагословив страви і сестру в Христі Олександру. Тостом і Многоліттям розпочали вечерю. Слідували привіти від громади і відділу. Від присутніх Вікторія Калюжна вручила ювілятці скромний подарунок, а збірка принесла $15.00 на пресфонд *Променя* та $20.00 від ювілятки. (всього $35.00). Під час гостини внук Андрій Зима грав на піано для своєї бабусі, а грає він надзвичайно!

Закінчили гостину словом подяки ювілятки та Молитвою.

Ніна Кузьменко

ТРАНСКОНА, МАНІТОБА

Від редакції:

Такі звіти треба присилати в січні-лютому місяці, а не в квітні-травні, коли ми вже святкуємо Великодні свята.

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

З приходом зими починається інтенсивна праця в громаді. Молодші і старші діти готуються до Різдвяного концерту. Відбуваються проби, концерт проходить успішно. Заля переповнена, сцена гарно удекорована, біля сцени стоїть прекрасна засвічена ялинка. Заходом учителів Недільної школи, Шкільного комітету та завдяки окремим особам концерт відбувся успішно 16-го грудня о 2-ій годині по обіді.

Концерт відкрив вступним словом голова Шкільного комітету пан Іван Барилюк, потім слідувала добірна програма, яку оголошував Данило Чубей. Точки були різноманітні: вірші, музикальні точки, сценки, Різдвяні вправи, лист до Св. Миколая, шкільний хор, яким управляла Віра Мандрик.

Отець О. Кравченко привітав учасників, родичів і всіх присутніх цієї культурної оказії, і розказав про значення цього святого дня, та пригадав про зберігання української культури: традиції, мови і звичаїв. Доказом того є сьогоднішня програма святочного дня, що відбулася завдяки свідомих родичів і учителів, які з посвятою віддано працюють.

Наступною точкою слідувала поява Отця Миколая, якого ролю виконав пан Скігар. Шкільні учні привітали його піснею „О, хто, хто Миколая любить", а чотири ангели провадили Св. Миколая. Після цього відбулася гостинність Отця Миколая роздачею подарунків і торбинок, котрі приготувало жіноче товариство. Св. Миколай обіцяв, що на слідуючий рік знов прибуде.

Голова громади пан Л. Чубей подякував учителям, шкільному комітету, родичам, дітям, жіночому товариству, всім тим, що причинилися до успішного концерту, та присутнім за те, що численно прибули і своєю присутністю звеличали концерт і тим дали моральну піддержку нашим дітям.

Після програми всі засіли до смачної перекуски.

ЙОРДАНСЬКА ВЕЧЕРЯ

Заходами відділу ім. Лесі Українки, спільно з церковною громадою, вшановано Щедрий вечір

і освячення води 18-го січня 1991 року. Вечірню відправив настоятель громади о. О. Кравченко, гарно співав хор під управою Романа Коцюра. Церква була заповнена вірними, прибули гості з інших громад. По відправі о. Кравченко освятив воду та виголосив проповідь, розповів про релігійні ритуали пов'язані з Святом Йордану, освяченням води і Щедрого вечора. Священику допомагав Василь Чубатий.

По відправі в церкві присутні, набравши свяченої води, зійшли до залі на спільну Святу Вечерю, яку приготовили членки жіночого товариства. Святочний стіл був удекорований вишиваним обрусом, вази прибрані колосками пшениці, горіли яскраво свічки, красувались традиційні калачі, що їх спекла пані Марія Лупачов. Коли усі засіли за столи, о. Парох провів молитву і поблагословив страви. Вечеря проходила урочисто, під час якої, як завжди, глибоко змістовне слово виголосив о. Кравченко.

Після вечері відбулася коротка програма, і приємно було вислухати коляди, які виконали студенти Колеґії Св. Андрея. Дальше слідувала в'язанка колядок, які відспівали Леся і Надя Кравченко, а Наталка Майба приграваля на бандурі.

Голова, пан Л. Чубей, подякував усім, що так численно зійшлися відсвяткувати Йорданський Щедрий вечір, щиро і тепло подякував учасникам за гарні коляди, і також сказав, що велика подяка належиться жінкам товариства за приготування Святої вечері.

На закінчення вечора цікаво було вислухати кілька колядок, що їх проколядували всі присутні. Здавалося, що нічого кращого немає, коли всі разом колядують. Ніхто не спішився додому, вечір пройшов в родинній атмосфері.

С. Собкович
секретарка

ВІДДІЛ ІМ. МАРІЇ МАРКОВИЧ

КАНОРА, САСК.

Річні збори відділу відбулися 25 листопада, 1990 року, в церковній залі. Відкривши збори, голова, Соня Бартко, попросила митр. протоієрея д-ра Г. Удода провести молитву.

Упокоївшихся членок відділу спом'янено хвилиною мовчанки та відспіванням „Вічная Пам'ять".

Після жвавої й обширної дискусії фінансовий звіт прийнято.

Діяльність відділу була різноманітна: видано п'ять церковних обідів; бенкет з нагоди рукоположення о. диякона Степана Короля у сан священства; ряд інших бенкетів та перекусок; два *Золоті Ювілеї* подружжя членів парафії; прощальний вечерок настоятелю прот. М. Сідорському з нагоди його переведення на іншу парафію, та привітальний вечерок о. д-ра і добр. Удод; гостили учасників Пасії та духовенство й вірних після Святої перед-великодньої сповіді. Пристойно відзначено *День Членства*, коли обдарували членок відділу за багатолітню працю спеціяльними відзнаками.

Членки беруть активну участь у різних проєктах пансіону *Ґейтвей Лодж*. Особливо відсвятковано 101-річчя членки, пані Софії Данильчук, котра є мешканцем пансіону.

Освітно-культурний комітет організував декілька дуже цікавих, навчальних вечорків: два на релігійні теми, один про загальне здоров'я людини, один на точку „турботи людей старшого віку" та один на тему сприятливого відвідування хворих по лікарнях. Доповіді були бездоганні, та на превеликий жаль, зацікавлених слухачів було мало.

Поверх двадцять членок відділу передплачують *Промінь* через відділ, а декілька самі доглядають передплати.

Хоч число членів молодечої організації СУМК невелике, молодь виконує поважну працю при парафії, беручи участь у церковному співі та в різних імпрезах. Від двох своїх спонсорів — членок матірної організації Союзу Українок — члени одержали спеціяльні сумківські відзнаки у формі наплечних перев'язок. Молодші діти відвідують Недільну та Українську школи.

Коли у місяці липні, 1990 року, у Канорі відбувався *Багатокультурний фестиваль* членки причинилися до успіху цього проєкту — прилагодили та видали українські страви, брали участь у хорі українців Канори під дириґентурою пані Павлі Данильчук та виконували інші праці, пов'язані з фестивалем.

Канорська лікарня потребує ремонту і модернізації. Різні організації цього містечка дають фінансову допомогу на це. Наш відділ улаштував проєкт, котрий увінчався прекрасним успіхом. Ввесь чистий дохід передано на справу лікарні.

Відділ виповнив бюджет до Централі. По своїй змозі піддержував канорську парафію, оселю *Тризуб*, *Телемиракл*, устаткували кухонну кімнату в залі під церквою, постарались про нову кухню та віконниці до парафіяльного священичого помешкання, видали стипендію учневі канорської Середньої школи, котрий найкраще вивчив українську мову в 12-ій клясі.

Склад управи на 1991 рік:
Уступивша голова — Ольга Ойстрик, Голова — Соня Бартко, 1-ша заступниця — Ґеня Калинюк, 2-га заступниця Марія Винарчук, 3-тя заступниця — Джуді Крайник, Рекорд. секретарка — Берніс Гладун, Кореспо. секретарка — Вікторія Рижак, Касирка — Одарка Король.

При відділі існують різні комітети. Членки цих комітетів плянують і проводять в життя відповідні активності задля кращого успіху відділу.

Настоятель, митр. прот. д-р Удод подякував членству за величезну проороблену роботу. Він висловив признання відділові за опіку Недільної та Української шкіл та закликав родичів, щоби їх діти були учнями цих шкіл; членкам, за всяку необхідну допомогу подану своїй Церкві, подякував та побажав кріпкого здоров'я і красних успіхів у продовженні праці відділу.

Збори закрито відспіванням *Достойно...*

Катерина Лабюк,
секретарка зборів

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВІННІПЕҐ, МАН.

Річні збори відділу відбулися 2-го грудня 1990 року при катедрі Пресвятої Тройці.

Голова відділу, А. Міщук відкрила збори, привітала всіх присутніх. Хвилиною мовчанки вшанували померших.

На предсідницю зборів було вибрано Є. Білич, — добр. Г. Слюзар на секретарку.

Колосальна праця була проороблена відділом, як звітували членки управи і референтки комітетів. Контрольна комісія уділила вотум довір'я управі.

Відділ відзначував свята з влаштуванням обіду (чи вечері): Спільну *Святу вечерю* на йорданські свята, свято патронки — *Лесі Українки*, свято *книжки* і 30-ліття *Променя*, *День членства*, *Чайне прийняття*, спільне *Великоднє свячене, обід на Храмове свято*, влаштовували базарі.

Відділ доглядав за працею молодшого СУМК'у і Садочку при церкві, багато допомагав церковній громаді в різних ділянках праці.

Відділ мав представницю до льокальної Жіночої ради — пані Ярославу Русин. Членка нашого відділу Тамара Гавришків очолювала жіночий КУК на протязі двох років.

В 1990 році склали пожертви на:
катедру Пресвятої Тройці — $12,000.00, фонд Дем'янюка — $300.00, фонд Чорнобиля — 300.00, пров. СУК — стипендійний фонд $25.00, організаційний $75.00, 80-ліття „Українського Голосу" — 1,000.00, 30-ліття „Променя" $1,000.00.

До управи відділу на 1991 рік увійшли: уступивша голова — А. Міщук, голова — Г. Ґерриті, 1-ша Заступниця — добр. Ю. Лучак, Рекорд. секретарка — М. Корчевич, Заст. рекорд. секретарки Г. Коваль, Кореспо. секрертарка — П. Кревецька, помічниця Кореспо. секретарки — Н. Іваха, Касирка — Г. Майба, Фінан. секретарка — А. Калинюк.

Контролна комісія — М. Пестрак, К. Соломон, Л. Гладюк.

Телефонний комітет: С. Петров, А. Григор, П. Кревецька, М. Кость, О. Николаєшин, М. Лисейко, Л. Подольська, М. Реутська, М. Солоника, Е. Струтінська, Г. Влад, А. Ольховецька.

Комітет членства: О. Ковальчук, К. Будзінська, С. Дзюба, В. Керелюк, П. Зубрак, Г. Ласько.

Культ-освітній комітет: Г. Коваль, Г. Ґеддовс, С. Юзвишин.

Програмовий комітет: І. Скузанська, О. Сморанґ, М. Бонтей, С. Ковальчук, В. Курик, А. Сопівник.

Садочок: М. Панчук.

Молодший СУМК: О. Онищук, С. Лебедин, Я. Русин, Ш. Овендеґ.

Старший СУМК: О. Саламон.

Українська школа: Г. Майба.

„Розмай" (танцюристи): С. Лебедин, О. Онищук.

Оселя „Веселка": З. Білозор.

музей: Р. Кондра, К. Ковальчук.

Комітет Українок Канади: Тамара Гавришків, А. Міщук, М. Коваленко.

Референти преси: Є. Білич, добр. М. Керніцька.

Архів і бібліотека: Д. Терновецька, Д. Крестанович.

„Промінь": О. Николаєшин.

Представниця до Жіночої ради: Ярослава Русин.

Комітет кави: С. Шиколюк, М. Горбай, О. Муканик, В. Курик, Д. Михайлюк, С. Дергак.

Господиня: А. Калинюк.

Відвідувачі немічних: А. Мануляк, В. Керелюк, Л. Палащук, С. Петров, К. Німчук, В. Капкей, Н. Шаварська.

Анна Назаревич
Рекордова секратрка

ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ
ТОРОНТО, ОНТ.

Відділ Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги в Торонто щорічно влаштовує тризну по покійних. Цього року це було 14-го квітня — в Томину неділю. Це традиційний звичай у нас з давніх часів. Вважають, що покійники перебувають серед нас від мертвецького Великодня (тобто Страсного четверга) аж до тризни.

По літургії і панахиді отці настоятелі — о. Бублик і о. Сенцьо поблагословили й освятили трапезу, хор чудово проспівав „Христос Воскрес" під керівництвом маестра Олійника.

Голова СУК, Юлія Головата, офіційно відкрила трапезу: представила почесних гостей, привітала всіх присутніх гостей, подякувала усім працівницям СУК поіменно за щиру працю та підтримку її на становищі голови.

Отець Сенцьо привітав присутніх та прочитав листа від голови президії консисторії о. Макаренка. Колеґія Св. Андрея приймає двох осіб (батька і сина) — це священики з України і для України. На їх утримання потрібні фонди. Отець Сенцьо закликав присутніх підтримати цю благородну ціль.

Голова катедральної громади Василь Самець привітав гостей з України, присутніх гостей та піонерок, п. Марію Гужду та п. Йонґа, побажав їм доброго здоров'я та многих літ. А також подякував усім працівникам громади, хорові, особливо голові Союзу Українок Канади п. Юлії Головатій. Закликав громаду відгукнутись на потреби Колегії св. Андрея.

За 25-ти річну працю голова громади В. Самець відзначив п. Шкурку, д-ра Левка Головатого і д-ра Славченка, диригента Николишина даруванням платівок Св. Літургії катедральної громади Св. Володимира.

На цьому закінчилась тризна Томиної неділі.

Марія Божик

75 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАРІЇ ДОНАЛД

Діти Марії Доналд зробили несподіванку для своєї мами — запросили приятелів і знайомих, щоб ушанувати свою маму. Майже всі мешканці м. Тараса Шевченка прибули на це свято. Гостей було понад 100 осіб.

Наймолодша донька Віра принесла великий торт, багато приятелів щиро обдарували пані Марію.

Пані Марія подякувала всім хто прибув і хто з якихось причин не міг прибути.

З нагоди свого 75-річчя Марія Доналд подарувала $75.00 на *Промінь*, який вона читає вже поверх 40 років.

Присутня
Гамільтон, Онт.

Лариса Мурович

ПО-БІБЛІЙНОМУ

Вже рік один тут живемо в хатині
І лиш надії зірка нас кріпить!
Учора знов приїхали три сім'ї...
Просила жінка дещицю муки
Позичити, щоб корж спекти дитині.
Ну, як не дати їй, хоча весною
Мішок легкий, легкий, немов пір'їна...
Та й інші ще з мищиною прийшли,
Яка за них говорить: наповняйте!
Тяжкі життя початки на чужині...

Даю й даю і Господа благаю:
— О милий Боже, чудо повтори
Із рибами трьома й п'ятьма хлібами!..
Моя ж блакитноока доня враз
Молитви сонце запалила в вірі:
— Людей багато, Боже, нам пошли,
Я все роздам, що маємо в запасі,
На лишки ж кошики приготовлю!
. . . А в нас немає кошика одного,
Ой лелечко, лишень — мішок!

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Кладемо китицю найкращих квітів на могилу мого мужа і батька **Стефана Гарбуса,** котрий упокоївся 8 травня 1989 року, і моєї мами і бабусі **Василини Ґоян** (упокоїлась того самого року). Даруємо на пресовий фонд „Променя" $25.00. Вічна їм пам'ять!

Дружина Марія Гарбус з родиною
Саскатун, Саск.

———————

Замість квітів на могилу нашої дорогої приятельки, **Олі Бозак**, яка упокоїлась 11-го вересня, 1990, складаємо на журнал *Промінь* $25.00

Володимир і Надія Данькович
Оквіл, Онтаріо

———————

Дарую на пресовий фонд журналу „Промінь" $25.00 замість квітів на могили моїх рідних: **тата Юрія Українця, мами — Петруні,** її брата **Володимира з родиною** (Маруся, Юрчик, Ганя) брата **Івана Українця,** сестри **Стефанії Кузьми,** мого чоловіка **Івана Доналда**.

Нехай Господь тримає їх в своїй опіці, а пам'ять про них буде завжди з нами!

Марія Доналд
Гамільтон, Онт.

———————

Замість квітів на свіжу могилу наших дорогих заслужених членок наш відділ ім. Лесі Українки дарує на пресовий фонд „Променя" $30.00.

Бл. п. **Параска Стефюк** упокоїлась 2-го травня 1991 року проживши 91 рік.

Бл. п. **Текля Лукач** упокоїлась 17-го травня, 1991 р. проживши 86 років.

Родинам покійних висловлюємо щирі співчуття.

Марґарета Ременда
В. Ванкувер, Б.К.
референтка

———————

В світлу пам'ять членки нашого відділу ім. Лесі Українки — **Дороті Дворняк**відділ дарує $20.00 на пресфонд *Променя*

Оля Андрушко
голова

У світлу пам'ять моїх дорогих родичів, **Катерини і Юрія Павлишин**, а також брата **Петра**, кладу китицю квітів на їхні могили, а на журнал *Промінь* дарую $21.00 в їхню нвзабутню пам'ять.

Дочка Настасія Микитюк
Вернон, Б.К.

———————

На свіжу могилу **Дороті Дворняк**, замість квітів дарую $25.00 на журнал *Промінь*.

Неллі Литвин
Гамілтон, Онт.

———————

В 12-ту річницю упокоєння мого дорогого мужа **Йосифа Мица** (відійшов на вічний спочинок 27-го липня 1979 року) в світлу незабутню пам'ять його, як нев'янучий вінок на могилу, дарую на пресовий фонд *Променя* $40.00.

Дружина Гелен Мица
дочки *Євгенія і Стефанія*
з родинами
Торн Гіл, Онт.

———————

В пам'ять сина Андрія

Стіл дубовий в їдальні накритий
Кришталем, порцеляною, сріблом.
Стіл дубовий накритий
На дванадцять осіб.
Одинадцять прийшли,
Наповнили кришталеві кубки
Спожили їжу, пригубили вино,
Лиш одне накриття не вживалось
І світилось воно чистою
Білизною порцеляни.
Все зібрали з стола
І не стало вина,
Лиш одне накриття на забрали...
Простояло воно
Через ніч аж до рання...
Так вже сім літ простояло
І було б тобі 32
З того 9-го травня.

В пам'ять сина даруємо на пресфонд *Променя* $16.00.

Мати Людмила і батько Юліан
Торонто, Онт.

Бл. П. АННА ГАЛИК
ВОТЕРФОРД, ОНТ.

В великодню п'ятницю по околиці Вотерфорд розійшлася вістка: відійшла у вічність Анна Галик.

Народилася Анна Галик 1903 року в родині Дмитра і Марії Новак в Україні. 1905 року родина прибула до Канади і поселилася на фармі коло Йорктон, Саск.

Тут пройшло молоде життя Анни аж до її одруження з Гнатом Галиком в 1921 році.

Молода пара замешкала на фармі коло Фенвуд, Саск. Обоє були працьовитими, активними членами православної церкви свв. Петра і Павла.

1937 року перебралися до Дафин, Ман., а в 1942 році до Онртаріо і тут стали членами церкви св. Покрови в Вотерфорд. Анна належала до відділу Лесі Українки, пекла просфори і різне печиво, писала писанки, вишивала, брала участь в концертах. Всі діти Анни читають і пишуть по-українськи, а їх було — 14, дві доні Рузя і Маруся та 12 синів. Всі діти виросли на потіху родичам.

23 квітня 1959 року упокоївся чоловік Анни Гнат на 59 році життя, син Івась помер в 1928 році, син Орест 1989 року.

В понеділок 8-го квітня відбулися похоронні відправи спочатку в заведенні „Томсон", а потім в церкві св. Покрови. Служили о. Планіда і о. Скрумеда з Гамільтону. Церква була переповнена родиною і приятелями.

Під час Служби Божої голова відділу Оля Андрушко тримала похилий прапор Союзу Українок Канади, а членки стояли з свічками. Співав хор під проводом Г. Зеленик і дяків. Діти і внуки стояли з квітами. Отець Скрумеда (по англійськи) і о. Планіда (по українськи) попрощали покійну, підкреслили її великі заслуги перед Церквою і народом.

Після похорону відбувся поминальний обід. Господарем був Михайло Макадонський. Від громади промовляв голова Мирослав Андрушко, а син Касіян оповів докладніше про життя покійної.

Покійна читала *Український Голос, Вісник,* журнал *Промінь.* Оля Андрушко голова відділу сказала, що покійна була відзначена два рази — почесною грамотою і золотою шпилькою, була головою жіночого товариства, господинею, старшою сестрицею.

Невістка Леся Галик спом'янула свою маму теплим словом за її добре серце до всіх рідних. Була жертвенна, подарувала $2,000.00 на ювілейний фонд Св. Володимира, дарувала на всі церковні цілі і на пресу. В своєму завіщанні покійна лишила такі пожертви: на церкву св. Покрови — $500.00, на жіноче товариство ім. Лесі Українки — $500.00, по $100.00 на: консисторію, музей в Саскатуні, Колеґію св. Андрея, Інститут Св. Володимира, по $50.00 на *Український Голос, Вісник, Промінь.* Збірка при дверях: $20.00 на *Український Голос*, $20.00 на *Вісник*, $10.00 на *Промінь.* Марія і Стефан Васик — на *Колеґію св. Андрея $30.00, Жіноче товариство ім. Лесі Українки $25.00 на Промінь.*

Нехай Милостивий Господь прийме її душу, а пам'ять про неї нехай буде вічною.

братова, Рузя Галик

———————

БЛ.П. ВОЛОДИМИР САБАТ

У незабутню пам'ять мого дорогого мужа бл.п. **Володимира Сабата** (упокоївся 20 липня 1984 року) замість квітів на його могилу дарую на журнал *Промінь* $50.00. Покійному вічна пам'ять!

дружина Стефанія Сабат з родиною
Мелфорт, Саск.

В. Ладижець

КРИНИЦЯ

Понад шляхом, в тихім зворі,
Під великим камінцем,
Ми з Оксанкою учора
Розкопали джерельце.

Лиш вода забулькотіла
З-за похилої берізки,
Підійшла до нас несміло
Лісова красуня — кізка.

Нахилилась, напилась
Та й у гори подалась.

Потім зайчик і куничка
Напилися із кринички.

Йшла у ліс якась бабуся,
Каже: „Ось де я нап'юся.
А яка ж вода смачна,
І прозора й запашна.
Вік такої не забуду.
От спасибі добрим людям!"

Пийте, бабцю, пийте вволю.
Всім тут вистачить водиці.
Хай щаслива буде доля
Тим, хто десь копав криницю!

Марія Пригара

ТАЙНА

А у мене новина:
В мене тайна є одна!

А яка у мене тайна, —
Я нікому не скажу.
От лиш Галочці, звичайно, —
Я із Галею дружу.

Тільки я скажу потому:
— Не кажи, гляди, нікому.
А розкажеш хоч комусь,
Я з тобою роздружусь.

Раптом ранком біля ганку
Зустрічаю я Тетянку.
Щось не терпиться мені:
Чи сказати їй чи ні?

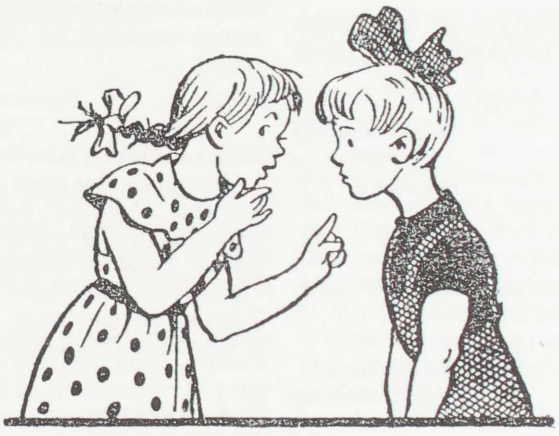

Я скажу лиш наодинці:
— Не кажи про це Маринці,
Бо Маринка наша все,
Як сорока рознесе.

Бачу Катю — теж подружка.
Чи шепнути їй на вушко?

Чи сказати хоч слівце,
Щоб ніхто не знав про це?

Тільки що це? Вір не вір,
Знає тайну цілий двір.
Як це сталось? Чисте диво!
От яка я нещаслива!

Олександер Дзятко

Гнат задумався на хвильку,
Як прийшов з дружком на став.
— Чого риба не говорить? —
Він Федота запитав.

— Нерозумний ти, одначе, —
Озивається Федот, —
Через те мовчать всі риби,
Що води в них повен рот. . .

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановна Пані Гринь!

Вітаю Вас на новому пості та бажаю успішної праці, росту для журналу, приємності, для читачів і вдоволення для Вас.

При цій нагоді хочу подякувати бувшій редакторці **Пані Наталії Когуській** за довголітню працю та побажати їй приємного відпочинку та багато енергії для писання спогадів!

З правдивою пошаною і щирим привітом
Оксана Бризгун-Соколик

———————

Шановна Редакціє!

Вітаю Вас з цим Роком, бажаю Вам багато успіхів у Вашій праці, і дякуємо Вам за такий інтересний журнал.

Висилаю передплату на 1991 рік.

З побажанням
Анна Стасів
Міссісаґа, Онт.

———————

Дорога пані Редакторко!

Висилаю ці дописи, які появилися в Україні, може зможете скористати з них.

Як бачите, вони авторитетні і цікаві.

Бажаю Вам дальшого успіху у Вашій праці.

Надія Боднар

Шановна Пані Боднар!

Дякую за надіслані матеріяли. Вони цінні і цікаві. Буду поміщати в журналі. А найбільше дякую за ваш відзив мені чимось допомогти.

Олена Гринь

———————

Бажаю вам пані Гринь кріпкого здоров'я у вашій праці і найкращих успіхів.

Поздоровляю попередню редакторку пані **Наталію Когуську** і складаю їй подяку за довголітню працю.

Ганя Іванчук
Витків, Саск.

———————

Вельмишановна пані
Олена Гринь:

Дозвольте привітати і поґратулювати Вам за творчу працю при журналі „Промінь". Нехай Всевишній благословить Ваші успіхи і кріпить на дальше Ваші сили.

Галина Мельник-Марко

Торонто, Онт.

При нагоді сердечно вітаю редактора „Променя", пані Олену Гринь, „Промінь" гарно представляється і цікавий змістом. Про приписи з України сумніваюся, чи вони придатні господиням, з огляду на брак канадської стандартної міри. Бажаю пані Гринь якнайбільшого успіху в редакторських відповідальностях.

З пошаною до управи за віддану працю,

Савеля Стечишин
Саскатун

Від редакції:

Сердечно дякую за привітання. Любителям „випікання" і „виварювання" рекомендую "Traditional Ukrainian Cookery" By Savella Stechishin. На жаль я не маю дописувачів, хто б виявив зацікавлення подавати до „Променя" відповідні приписи.

О.Г.

———————

Вельмишановна Пані Редактор:

Я з чоловіком дуже зраділи, коли побачили в журналі „Промінь" Ваше ім'я в ролі головної редакторки. Ґратулюємо й бажаємо найкращого успіху. Вашими статтями без закиду Ви уже стали на твердий ґрунт.

З дружніми привітами

Л. Мурович-Тимошенко Стратфорд, Онт.

———————

Дорога Редакторка
Пані Олена Гринь

Щоб висловити свою подяку я залучую $66.00 на пресовий фонд *Променя*, з нагоди 30-ліття його існування. (Я все читаю і виглядаю слідуючого числа).

Бажаю редакторці Олені Гринь і всім працівникам *Променя* доброго здоров'я й успіху працювати для україннського народу.

Многая Літа усім Вам!

З пошаною до Вас
Едмонтон, Альта. *Ольга Сенчина*

———————

Союз Українок Канади відділу Св. кн. Ольги вітає Вас з почесною працею та бажає сил і витривалости на довгі роки!

Вельмишановна Редакторко О. Гринь!

З Богом, з новою силою і витривалістю в майбуття, а ми Вам до помочі!

Уступившій редакторці пані Наталії Когуській бажаємо кріпкого здоров'я, спокою та успіху в дальшій праці!

Остаюсь з пошаною до Вас обох

Марія Божик

DONATIONS TO THE PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in to the Promin Press Fund. Wherever possible we have included donations made through Memorial contributions as well.

Your continued support is truly appreciated.

Anonymous (Canora)	$500.00
U.W.A.C. Olena Pchilka Br., Yorkton	500.00
Mrs. Mary Donald (Hamilton)	100.00
Miss Stella Shulhan (Vancouver)	100.00
Rev. Hryhory Wasyliw (Edmonton)	100.00
Mrs. Rose Swidorovich (Waterford, Ont.)	70.00
Mrs. Olga Senchyna (Edmonton)	66.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Br., Transcona	60.00
Olha, Natalia, Orysia and Myroslav Karol (Winnipeg)	51.00
Maria Evanetz and family (Brantford, Ont.)	50.00
Maria Kosteskie (Brandon, Man.)	50.00
Mrs. Paula Osachuk (Winnipeg)	50.00
65th Anniversary celebration of V. Jaremchenko and O. Olexienko	45.00
Mrs. Helen Metza and family	40.00
Mrs. Marie Bendas (North Battleford, Sask.)	33.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Br., Vancouver	30.00
Lavina Bukurak (Saskatoon)	29.00
Volodymyr and Nadia Dankowich (Oakville, Ont.)	25.00
Mrs. K. Dubec (Grimsby, Ont.)	25.00
Irene Herasymiuk and family (Theodore, Sask.)	25.00
Nellie Letwin (Hamilton)	25.00
Nastasia Mykytiuk (Vernon, B.C.)	25.00
Mrs. Dorothy Panchuk (Vernon, B.C.)	25.00
Beatrice Panchyshyn (Melfort, Sask.)	25.00
Mrs. Maria Pawlik and family	25.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Br., Waterford	25.00
Mrs. Maria Andriaschuk (Two Hills, Alta.)	20.00
Metropolitan Wasyly (Winnipeg)	20.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Br., Waterford	20.00
Mrs. Ludmilla Sumyk (Toronto)	16.00
65th Anniversary celebration of O. Olexienko	15.00
Mrs. Anna Chaba (Redwater, Alta.)	13.00
Eugenia Semiwolos (Brantford, Ont.)	13.00
Zena Bohonos (Winnipeg)	8.00
Zina Hayduk (Lachine, Que.)	8.00
Mrs. Tatiana Klemba (Lachine, Que.)	8.00
Dobr. Donna Krochak (Saskatoon)	8.00
A. Wasyleczko (Montreal)	5.00
Mrs. T. Bawer (Montreal	3.00
Mrs. Kay Choloniwski (Edmonton)	3.00
Mrs. E. Dziamba (Beamsville, Ont.)	3.00
Mrs. N. Gonsow (Rosemont, Que.)	3.00
Mrs. M. Hnatiw (Montreal)	3.00
Mrs. Nina Kusmenko (London, Ont.)	3.00
Mrs. Natalka Manchuk (Toronto)	3.00
Olga Nakonechnyi (London, Ont.)	3.00
Mrs. A. Smoly (Montreal)	3.00
Mrs. A. Wakulin (Montreal)	3.00

---

thousands of people have been forced to move. No area had been prepared for them in which to settle and they were condemned to end their lives in the poverty of city slums.

7. **Canada:** A letter was sent to the Hon. Robert de Cotret, Minister of the Environment, Ottawa, protesting the plan of the Canadian Government to grant the Atomic Energy of Canada Lt. (AECL) the task of disposing of Canada's toxic nuclear wastes. The Atomic Energy of Canada Ltd. wants to bury the nuclear wastes in the Canadian North.

This is giving the disposal of the wastes to the same body which has created the problem in the first place.

To quote from a recent bulletin of Energy Probe Research Foundation, Toronto, "Numerous scientific bodies — after decades of intense study — have grave doubts about the safety of burying nuclear wastes, so much so that no country in the world has permanently buried its nuclear wastes. They recognize that if trouble occurred deep underground — and even a simple leak could contaminate groundwater for thousands of years — it could be impossible to correct the problem".

The Minister of the Environment was urged to hold public hearings on the whole issue of the disposal of toxic nuclear wastes.

Copies of the letter were sent to the Canadian Medical Association, Ottawa and to the Assembly of First Nations, Ottawa.

—— *submitted by Helen Raycheba*
Convenor of Ecology, UWAC

P D13 OCT 91
HAWRYSH MRS K
13703 BUENA VISTA RD
EDMONTON ALTA
T5R 5R5

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
В САСКАТУНІ, САСК.

РЕЛІГІЙНІ — **ЦІНА**

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. д-р І. Стус (FEAST DAYS OF THE ORTHODOX CHURCH) Bilingual 5.00

ІСТОРИЧНІ

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ (м'ягка обкладинка) 1.00

ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська (**A HALF-CENTYRY OF SERVICE TO THE COMMUNITY)** Bilingual **20.00**

НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — 3 томи, С. Стечишин, С. Яременко, В. Ревуцький, І. Кейван (**ESSAYS FROM THE UKRAINIAN CULTURE)** Bilingual **10.00**

UKRAINIAN CANADIANA (English only) 10.00

ЛІТЕРАТУРА

НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ 5.00

МИСТЕЦТВО

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (English only) 8.00

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (Sheets) 3.00

SPECIMEN EMBROIDERIES OF THE PEASANT HOME INDUSTRY IN BUKOVINIAN (Bilingual) 30.00

UKRAINIAN DAUGHTERS COOK BOOK Regina UWAC 12.00

ПРОГРАМИ

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, ПІСНІ З НОТАМИ, слова Л. Українки 5.00

ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ НА 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. УКРАЇНКИ 10.00

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

П'ЄСИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ 1.00

ДИВИСЬ-СЛУХАЙ-ГОВОРИ С. Василишин Кн. 1, 2, 3 ..... 5.00

ЗБІРНИК ДЛЯ ДІТЕЙ, А. Данилович 5.00

РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, П. Пауш 1.00

ДУХОВНІ ПІСНІ 4.00

PROMOTIONAL SUPPLIES

ПОРТРЕТИ Л. УКРАЇНКИ, О. КОБИЛЯНСЬКОЇ ..... each 1.00

ПРАПОРИ З ІМ'ЯМ ВІДДІЛУ НА СТРІЧЦІ 35.00

ГРАМОТИ: 25-літ, Почесні, бланки грамот-можна висувати роки 1.75, 2.75, 3.00

SMOLOSKYPS 10.00

SPOONS WITH SMOLOSKYP 5.00

HASTI NOTES AND ENVELOPS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... Doz. 3.00

PLACE CARDS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 50 cards 10.00

SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 18 штук і Tax 2.75

POST CARDS: St. Volodymyr, St. Olha, St. Volodymyr and St. Olha ..... each 0.50

VIDEO CASETTE: V.C.R. 100th ANNIVERSARY UKRAINIAN WOMEN'S MOVEMENT Part I English only 20.00